

מאי 2005 • גיליון מס' 12

פאָנאָ

עיתון מרכז שניידר לרפואת ילדים מקבוצת שירותי בריאות כללית

כ-50 חפאים צעירים, שבחרו לעשות במרכז שניידר את התמחותם ברפואת ילדים, צוברים ניסיון עצום ומהווים עתודה איכותית לצוות הבכיר. "בזכות מגדלת", עמ' 15

המתמחים של שניידר

שיתוף פעולה
בסיעוד
עמ' 18

על הרפואה
הפסיכולוגית
עמ' 12

התורה יוצאת
משניידר
עמ' 8

חדר ניתוח
אמבולטורי
עמ' 4

פרס ישראל
לפרופ' זייצוב
עמ' 3

חברים יקרים,

הגל העונתי של מחלות החורף כבר מאחורינו, אבל כמו תמיד, אנו בשניידר לא יכולים לנשום לרווחה. העומס הכבד במחלקות האשפוז, העובר באופן כמעט מסורתי את ה-100 אחוז; כמות הביקורים במיון, שהיא כמעט פי שלושה מהתכנון המקורי; ובמקביל, המחויבות שלנו לתת תמיד את הטיפול הטוב ביותר ואת השירות הכי איכותי שאפשר - כל אלו מוסיפים לאתגר אותנו גם בימים של "שגרה".

זהו שוב המקום להעלות על נס את העבודה האינטנסיבית של כל הצוותים בכל היחידות והמחלקות - לכולכם מגיע "בראבו" אחד גדול על הנתניה, על המסירות ועל שאתם עושים כל שביכולתכם כדי לשמור על מעמדו של מרכז שניידר לרפואת ילדים כבית חולים יחיד ומיוחד. אחד האמצעים שנועדו לסייע בעדנו לשמור על בית החולים שלנו ועל איכותו לאורך זמן, תוך עמידה ביעדים הכלכליים, היא התוכנית האסטרטגית של מרכז שניידר. התוכנית הזאת, ואישורה על ידי ההנהלה הראשית של שירותי בריאות כללית, מהווים נקודת ציון עבורנו. זו תוכנית שנבנתה בעמל ובמחשבה רבה, ומתווה את דרכנו לשנים הבאות. מצד אחד היא מחוברת מאוד לקהילה; מצד שני, היא קשורה בקשר בל-יינתק לתוכנית האם של שירותי בריאות כללית. כולנו עוד נהנה ממנה.

לפני סיום, אני מבקש לברך בשם כולנו את פרופ' רנה זייצוב, מייסדת המחלקה ההמטו-אונקולוגית, על זכייתה בפרס ישראל. כל הכבוד!

בברכת יום עצמאות שמח,

פרופ' מרק מימוני

מנהל מרכז שניידר

שני מושגים מובילים כיום את תפיסת השירות של שירותי בריאות כללית ואת עולם התוכן שלה. האחד, "הכל אישי"; השני, "אנחנו כאן בשביל המשפחה". לשני המסרים הללו, אנו במרכז שניידר מחוברים כבר מימו הראשון של בית החולים. הגיליון שלפניכם, "עיתון הבת-מצווה" שלנו (ה-12 במספר), מביע זאת - למען האמת, כמו בכל פעם - במגוון של כתבות וידיעות, העוסקות בקשת נרחבת של הפעילות בבית החולים. מהכתבה המרכזית בנושא הרפואה הפסיכולוגית, דרך "זכוכית מגדלת" על המתמחים שלנו, ועד לסיפור של בנות המצווה שתורמות לשניידר (גיליון 12, כבר אמרנו?)... ובתוך, על רפואה כגשר לשלום, על פרויקט השיפוצים, על גישות חדשות בסיעוד ועל מחוות מחממות לב למען הילדים - הכל אישי, הכל משפחתי, הכל קרוב, אכפתי, מרגש, בלתי מתפשר בנתינה ובאיכות, ומלא תקווה להחלמה ולבריאות. ושתהיה לכם קריאה נעימה.

המערכת

הבנות עשו מצווה

זו כבר מסורת: בני מצווה ובנות מצווה מכל העולם קושרים לחגם האישי מחווה אישית, לעיתים גם כספית, למרכז שניידר. עדי כהן מפילדלפיה (בתמונה משמאל) בחרה, עם הגיעה למצוות, לבקר יחד עם אמה בבית החולים וחילקה צעצועים לילדים. את

הצעצועים רכשה עדי מכספי חגיגת בת המצווה שלה שהתקיימה בארה"ב. גם קורן, תושבת מדריד (מימין), שיתפה את ילדי יחידת הדיאליזה בשמחת בת המצווה שלה. קורן הגיעה לביקור במרכז שניידר וחילקה סלסלאות משופעות כל טוב לכל הילדים המטופלים ביחידה. המחוות של הבנות ריגשו את כולנו.

כתובת המערכת:

מרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל
רח' קפלן 14, פתח תקוה 49202
טל' 03-9253208
פקס 03-9253901
rshaked@clalit.org.il
www.schneider.org.il

עורכת ומפיקה: ריבה שקד

מערכת: פרופ' שי אשכנזי, ד"ר אפרת ברוך-הרלב, זיוה כספי, רונית ספיבק, גלית בר-מור, רבקה גרוס, לאה וייסמן, משכית שוחט, פידא פארס-באדר, נועה גל
מזכירת המערכת: אפרת עוזרי
כתיבה, עריכה ועיצוב: שריג רגיונות
מודעות: מתן טלמרקטינג ופרייקטיים 03-9361512

עיתון מרכז שניידר לרפואת ילדים בישראל
מאי 2005 • גיליון מס' 12

פרס ישראל – לפרופ' זייצוב חשניידר

הפרס לחקר הרפואה יוענק לה על הישגיה בתחום ההמטו-אונקולוגיה

גם לטיפולי התמיכה הנפשיים הן בילד המטופל והן במשפחתו. דגש מיוחד שמה פרופ' זייצוב על פיתוח שיטות טיפול חדשניות, מוצלחות מבעבר ובעלות תופעות לוואי פחותות. היא

פעלה רבות לשם בניית פרוטוקולים חדשים, שפורסמו בקרב הקהילה האונקולוגית ברחבי העולם ואף אומצו על ידי מרכזים רבים אחרים. בנוסף, הקימה את איגוד ההמטולוגים והאונקולוגים לילדים בישראל, וניתן בהחלט לקבוע שבאמצעותה הפך המקצוע לתחום בעל התמחות רשמית ומאורגנת.

פן אנושי, חם ומשרה ביטחון

לצד פיתוח עבודתה האקדמית והמדעית, טיפחה פרופ' זייצוב את העמקת הזיקה בין הצוות המטפל, החולים, המשפחות והקהילה. לצורך כך הקימה במחלקה עמותת הורים לילדים החולים - 'עמותת חיים' - אשר הפכה לחלק בלתי נפרד מהטיפול בילדים. פעילות זו משקפת אך מעט מהפן האנושי, החם ומשרה הביטחון של פרופ' זייצוב. היא התמסרה לעבודתה ולכל בעיה רפואית, נפשית וסוציאלית של מטופליה, במשך כל שעות היממה. הדוגמה האישית שהציגה לצוות גרמה לכך שההצלחות הטיפוליות של המחלקה ההמטו-אונקולוגית בשניידר מציבות אותה באחד המקומות הראשונים בעולם. החל מפרישתה לגמלאות ועד היום משמשת פרופ' זייצוב כיועצת-על לבתי החולים של שירותי בריאות כללית בתחום האונקולוגיה-המטולוגיה. בנוסף, היא ממשיכה לעבוד במסגרת הקתדרה שבניהלה באוניברסיטת תל-אביב, וכן לנהל צוות מחקר ברפואה מולקולרית בתחום האונקולוגיה. מרכז שניידר כולו גאה בפרופ' זייצוב ומברך אותה על קבלת הפרס, שאין ראוי ממנה לקבלו. ולא נותר אלא לסיים בדברים שאמרה עליה השחקנית גילה אלמגור, כלת פרס ישראל, מייסדת 'קרן המשאלות' ומתנדבת מסורה למען מרכז שניידר: 'פרופ' זייצוב היא אלוקים בלבן, אשר עומדת בראש צוות של מלאכים בלבן'.

אומרים כי 'מי שהציל נפש אחת כאילו הציל עולם ומלואו', ועל אחת כמה וכמה, נפש של ילד. פרופ' רנה זייצוב, מייסדת תחום אונקולוגיית הילדים בישראל והמנהלת הראשונה של המחלקה ההמטו-אונקולוגית במרכז שניידר, הצילה והשיבה לחיים יותר מאלף עולמות! על פעילותה פורצת הדרך במחקר ובטיפול בילדים חולי סרטן, יוענק לה ביום העצמאות פרס ישראל לחקר הרפואה.

חוקרת בעלת שם בינלאומי

פרופ' זייצוב היא חוקרת בעלת שם עולמי בתחומה, המהווה דוגמה ומופת לרבים אחריה. היא הובילה בישראל מגמה חדשה בריפוי מחלות הסרטן בילדים והגיעה להישגים כבירים בהצלת חיים. עד למועד פרישתה לגמלאות, בתחילת שנת 1998, כיהנה כמנהלת המערך ההמטו-אונקולוגי במרכז שניידר לרפואת ילדים, כאשר מאחוריה שנות עשייה רבות וייחודיות בהיבט הרפואי והאנושי כאחד. אין ספק, שבזכות פעילותה המדעית והקלינית והישיגיה הרפואיים מבריאם כיום כ-75 אחוזים מהילדים חולי הסרטן בארץ - ובטיפול בסוגי גידולים מסוימים, ניתן אף להצביע כיום על 90 עד 95 אחוזי הצלחה.

פרופ' זייצוב, ילידת נס ציונה, למדה בבית הספר לרפואה באוניברסיטה העברית בירושלים ואת התמחותה באונקולוגיית ילדים החלה בשנת 1959 בארה"ב. מסיום התמחותה ואילך, הקדישה פרופ' זייצוב את כל חייה המקצועיים להקמת מערך האונקולוגיה הפדיאטרית בארץ ולפיתוחו. בשנת 1973 היתה המחלקה שבראשותה למרכז הארצי לילדים שחלו במחלות ממאירות, ועם פתיחת היחידה להשתלת מח-עצם בילדים, הפכה המחלקה בשניידר למרכז הגדול בארץ לטיפול בילדים חולי סרטן. המרכז, שאותו ניהלה ביד רמה ורגישה, התברך בידע נרחב ובמתן הטיפולים המתקדמים מסוגם בעולם.

גרמה לשינוי מהותי בחשיבה

פרופ' זייצוב קבעה את דרכי הטיפול במרכז, החדירה חידושים בשיטות הטיפול, קיימה מחקרים רבים, ואף יעצה למחלקות אונקולוגיות-פדיאטריות ברחבי העולם. היא הכניסה לתחום את המושג 'Curative Intent' וגרמה לשינוי מהותי באופן חשיבתם של מרבית הרופאים בארץ, בעת שהציגה את תוצאות הטיפול בלוקמיה באמצעות כימותרפיה. לראשונה הבינו הרופאים, שיש אפשרות להחלים מלוקמיה. המושג השני שפרופ' זייצוב הצליחה להטמיע במערכת ובקרב עמיתיה הרופאים הוא 'Total Care' - טיפול כוללני. זהו מושג המעניק חשיבות רבה לא רק לטיפול הרפואי, כי אם

הנהלות שניידר והכללית הוקירו את פרופ' זייצוב בטקס מרגש

מנכ"ל הכללית ומנהל מרכז שניידר, נציגי משרד הבריאות ואוניברסיטת תל-אביב, מטופלים ובני משפחה, וכמובן הצוות המלווה אותה לאורך השנים - כל אלו נאספו להוקיר את פרופ' זייצוב בטקס מרגש שנערך לרגל זכייתה בפרס ישראל. בלטה במיוחד הופעתו המרגשת של הזמר טל סונדק: הקהל התרגש עד דמעות כאשר שר לכבוד פרופ' זייצוב את השיר 'איזה ילד' שהלחין, המתאר את אותן שלוש שנים וחצי שבהן סבל ממחלת דם קשה - מחלה שממנה נרפא הודות לטיפול המקצועי והמסור של פרופ' זייצוב.

חדש במרכז שניידר: חדר ניתוח אמבולטורי

חדר ניתוח במסלול חדש, על בסיס אשפוז יום, יאפשר 'לחסל' בתוך כשנה את התור לניתוחי איכות החיים. פתרון שירותי וגם כלכלי, ברוח האסטרטגיה של בית החולים

חדר שלא היה פעיל עד כה, ובחודש יוני כבר צפוי לפעול חדר הניתוח החדש בקצב של עשרה ניתוחים ביום, בחמישה תתי-מקצועות שונים. תמי בן-רון, מנהלת המערך האמבולטורי, צופה כי בתוך שנת פעילות אחת תיפתר כל בעיית התורים של הניתוחים האלקטיביים: "מעטה נוכל להתחייב לתור של לא יותר מארבעה שבועות עד שישה שבועות: הילד יגיע בבוקר לאשפוז יום כירורגי, יסיים את תהליך הקליטה, יעבור את הניתוח, ואחרי התאוששות והשגחה במחלקה ישתחרר בערב לביתו".

יותר תקנים, פחות עומס

לחדר הניתוח האמבולטורי יש יתרונות נוספים, כפי שמסביר ד"ר יעקב כץ, מנהל מחלקת ההרדמה, ומי שמהווה שותף בכיר בניהול הפרויקט ביחד עם אורלי רפאל, אחות אחראית חדרי ניתוח: "מצד אחד, נוכל להקטין את עומס האשפוז במחלקה הכירורגית; מצד שני, נהנה מתוספת כוח אדם בזכות קבלת תקנים לצוות מנתחים נוסף". כדי ליצור מסלול מהיר ויעיל, הוחלט לאחד את חדר ההתאוששות של חדרי הניתוח ואת אשפוז יום כירורגי, ולהפוך אותם ליחידה אחת. העבודות מצויות עתה בעיצומן, כולל השקעה של מאות אלפי דולרים בבנייה וברכש הציוד - שכמו תמיד בשניידר, יהיה ברמה הגבוהה ביותר.

"דוגמה מצוינת למימוש האסטרטגיה"

בשורה התחתונה, מדובר בצעד שירותי ממדרגה ראשונה המשתלב היטב ביעדים התקציביים, ומבטא באופן מדויק את האסטרטגיה של מרכז שניידר. "זו דוגמה מצוינת למימוש של תוכנית אסטרטגית הלכה למעשה", מסכם איתן שליפר, "העובדה שמנכ"ל הכללית אישר את הפרויקט כפי שהוא, מוכיחה כי ההנהלה הראשית סומכת ידיה על האסטרטגיה שלנו, הנובעת מראייה ארוכת טווח ומתייחסת לשני היבטים: צורכי הלקוחות שלנו וצורכי בית החולים וצוותו".

בקרום יושק במרכז שניידר חדר ניתוח חדש, ששי במספר - ושונה מחמשת חדרי הניתוח הפעילים כיום בבית החולים. בפעם הראשונה בשניידר, יפתח חדר ניתוח אמבולטורי שיועד לניתוחים "שירותיים" - ניתוחים אלקטיביים לשיפור איכות חיים, הכרוכים ביום אשפוז אחד בלבד, כדוגמת ניתוחי שקדים, "כפתורים", הרניות, פלסטיקה לילדים וכדומה. מדוע דרוש חדר ניתוח נפרד לניתוחים

מסוג זה? "בגלל העומס הכבד על מרכז שניידר כבית חולים שלישוני, כמעט כל הניתוחים המבוצעים אצלנו הם מורכבים, דחופים או מצילי חיים, ואילו 'ניתוחי איכות חיים' אנו כמעט ולא מצליחים לקיים", מסביר איתן שליפר, המנהל האדמיניסטרטיבי, "מבחינתנו, זהו מצב בעייתי הן בהיבט השירותי-תדמיתי, והן בהיבט הכלכלי".

שיפור תמהיל הניתוחים

מסתבר, שבשל המוניטין הרב של מרכז שניידר, הורים רבים בוחרים להמתין בתור לביצוע ניתוחים אלקטיביים (מתוכננים) בשניידר, במקום לפנות לבתי חולים אחרים. זה אולי מחמיא, אבל בהחלט לא בריא: "חלק מההורים ממתינים בתור גם חצי שנה, פרק זמן לא סביר מבחינתנו", מסביר איתן שליפר, "מחד זה פוגע באיכות החיים של הילד, ומאידך פוגע בתדמית שלנו כנותני שירות".

יש לכך פן נוסף, כלכלי: "הניתוחים השירותיים כדאיים יותר לבית החולים. המסקנה המתבקשת היא שיש להגדיל את נפחם על ידי הקצאת משאבים נפרדים ובכך לשפר את תמהיל הניתוחים בשניידר".

הקצב הצפוי: 10 ניתוחים ביום

כחלק מהתוכנית האסטרטגית של המרכז, הקים איתן שליפר צוות שכלל את רות הלוי, תמי בן-רון, אורית בודנר, אורית מונביץ וקרן צעירי, במטרה לבנות תוכנית להקמת חדר ניתוח שיש "על פס ייצור נפרד". הזמן ציוד שיגיע מחו"ל במהלך חודש מאי, הוקצה

תיקון לבבות – וקירוב לבבות

מאג'ד ראוף, התינוקת ג'ומנה והילדה אנסטסיה. גשר לשלום בשניידר

בוצעו כמעט במקביל במחלקה: התינוקת הגרמניה ג'ומנה קליינלו, בת ארבעה חודשים, המתגוררת עם משפחתה בירדן, סבלה מהיצרות באבי העורקים אשר גורמת ליתר לחץ דם. אנסטסיה פוזניק, ילדה בת שלוש מרוסיה, סבלה מחור במחיצה בין העליות. גם שתיהן התאוששו מהניתוח וחשות בטוב. סיכם בהתרגשות ראוף, אביו של מאג'ד העיראקי: "לא האמנתי שאי-פעם בחיי אגיע לישראל. כשאחזור, אספר לכולם אילו אנשים טובים יש כאן".

בחור מעיראק, תינוקת מגרמניה וילדה קטנה מרוסיה נפגשים במרכז שניידר. נשמע כמו התחלה של בדיחה? רחוק מזה, למרות שהסיפור המיוחד הזה מסתיים עם חיור רחב על השפתיים. השלושה, שסבלו ממומי לב מולדים שונים, עברו ניתוחי לב פתוח אצל פרופ' ברנרדו וידנה, מנהל מחלקת ניתוחי חזה ולב במרכז שניידר לרפואת ילדים. הם אושפזו ביחידה לטיפול נמרץ לב, התאוששו במהירות ושוב לשגרת חייהם, כל אחד במדינתו. כשארזו שניידר ורעייתו הלן ז"ל ניסחו את חזון בית החולים לילדים, שביקשו להקים בישראל, הם התכוונו בדיוק לכך: טיפול רפואי איכותי כגשר לשלום ולקירוב לבבות, ללא גבולות של דת או לאום. ראו את מחמוד מאג'ד ראוף (26) מהעיר קירקוק שבאיראק, שסבל מחור במחיצה בין החדרים, הגורם לכחלון. בעזרת מתנדבי

"שבת אחים", ארגון אמריקני-בריטי של נוצרים אוהבי ישראל שהגיעו לעירו לאחר המלחמה, נוצר הקשר עם מרכז שניידר ובתוך זמן קצר היה מאג'ד בדרכו לירדן וממנה לישראל. "המחלה לא איפשרה למאג'ד לחיות", סיפר אביו, "בכיתה ג' הוא הפסיק ללכת לבית-הספר ומאז כמעט ולא יצא מהבית". "יש למאג'ד מזל שהוא חי עד היום", הסביר פרופ' וידנה, "אנחנו מבצעים ניתוח לתיקון מום כזה בילדים עד גיל שנה. אי-אפשר לחיות כך לאורך זמן". שני ניתוחים דומים

ניתוח לב נדיר בתינוק בן חודש

כ-0.4% מכלל האוכלוסייה זקוקים להתערבות כירורגית בשל מומי לב מולדים. פחות מ-20% מהניתוחים לתיקון מומי-לב, הנעשים במרכז שניידר, הם בילדים בני חודש ומטה. ובכל זאת, ניתוח ה"רוס קונו" שנעשה לאחרונה במרכז שניידר בתינוק בן חודש, היה נדיר במיוחד. עם היוולדו, אובחן התינוק כסובל ממום-לב מולד ומורכב בצד שמאל של הלב. הוא טופל בצנתור על מנת "להרוויח זמן" עד לניתוח, אשר מתבצע לרוב בגיל ההתבגרות, אולם הוסיף להראות סימני מצוקה ונשלח למרכז שניידר לניתוח דחוף להצלת חייו. מדובר בהחלט בניתוח ייחודי: בגיל כה צעיר, סיכויי ההחלמה מניתוח כזה הם קטנים למדי. לצוות

התינוק שנתח. אתגר מקצועי לצוות

ה מ ו מ י ם
בראשות פרופ'
ברנרדו וידנה,
שניתח את
התינוק, היה זה
אתגר מקצועי
ממדרגה ראשונה.
במהלך הניתוח
הם החליפו את
העורק הראשי
בצד השמאלי

החולה של הלב בעורק הריאתי הבריאה מהצד הימני. במקום העורק הריאתי הושטל הומוגרף (צינור מלאכותי). הניתוח המורכב עבר בהצלחה. בסיומו הועלה התינוק על מכשיר אקמו, המחליף את פעולת הלב והריאות למשך כמה ימים, עד שליבו החל לפעום בכוחות עצמו. התינוק אושפז ביחידה לטיפול נמרץ לב במרכז שניידר, ושוחרר לביתו במצב כללי טוב.

המחלה המסתורית אובחנה רק בשניידר

גם זה גשר רפואי לשלום: ילד חולה מטול-כרם, שמחלתו לא אובחנה במשך שנים, מצא מזור במרכז שניידר לרפואת ילדים לאחר שנות סבל ונדודים בין בתי חולים. הילד, בן עשר כיום, חולה מגיל תשעה חודשים במחלה "מסתורית" שבעטיה הוא אושפז לראשונה בבית החולים בטול-כרם ומאז פעמים רבות נוספות בשכם, רמאללה, מזרח ירושלים (בי"ח אלמוקסיד) ולפני שנה וחצי אף בבית חולים ברבת עמון, בירת ירדן, שם בוצעה לו ביופסיה ללא מציאת אבחנה כלשהי. כאשר מצבו של הילד הלך והחמיר, פנו ההורים לאשפוז במחלקת ילדים במרכז שניידר. בירור מקיף העלה כי הילד סובל ממוטציה לחלבון בשם פרפרוין, הגורמת להימופוגוטיזם מולד - מצב שבו תאי מערכת החיסון פעילים ביתר ופוגעים באופן חמור באברי הגוף השונים, עד לקריסת מערכות כללית. פרופ' אשכנזי, מנהל מחלקת ילדים א' במרכז שניידר, מספר כי הילד קיבל טיפול ספציפי משולש שהביא לשיפור ניכר במצבו, וכעבור ימים מספר אף עבר השתלת מח עצם, שלאחריה, כך מאמינים בצוות המטפל, תיפתר באופן יסודי הבעיה שממנה סבל זמן כה רב.

שיפוץ המחלקות במרכז שניידר: פרויקט ייחודי בגישה רפואית-מלונאית משולבת

חיבור לבלון חמצן נייד או צינור שחוצה את החדר. המסקנה היתה שחייבים להיערך מחדש."

איך 'מרימים' פרויקט מורכב כזה?

איתן: "עקב התייעלות בית החולים, הצלחנו לפנות תקציב ולהתחיל את הפרויקט לפני כחצי שנה. לצורך כך הקים יצחק צוות רב-תחומי הכולל נציגים מיחידות מינהל, משק, הנדסה, סיעוד ועוד. עד לתחילת שנת 2007 נעבור בהדרגה מחלקה-מחלקה ונשדרג אותה הן ברמה

"אוהל" לבידוד סטרילי

המלונאית (למשל כורסאות חדשות להורים או טלוויזיה שלישית בחדר), הן ברמה הרפואית (כמו נקודת גזים נוספת) והן ברמה המשולבת (לדוגמה, תאורה חדשה ואיכותית עם מצב רגיל, מצב קריאה ומצב מיוחד לבדיקת רופא). במקביל אנו מחליפים חומרים רבים במבנה, כמו חלונות נירוסטה

במקום חלונות הברזל הישנים, והכל מבלי לפגוע בעיצוב המקורי."

כיצד משפצים במחלקה שילדים שוכבים בה?

יצחק: "אנו מפנים בכל פעם רק חדר אחד, מבלי שהעבודות ישפיעו על המחלקה, וזאת בזכות פיתוח מיוחד שהוא פריצת דרך בתחומי: הקמת אוהל נייד בכניסה לחדר, עם מערכת סינון ייחודית המנקזת החוצה את האבק. התוצאה: בידוד סטרילי בין החדר למחלקה". איתן: "בשיתוף עם צוות מניעת זיהומים, בראשות ד"ר איתמר שליט ואסתר סולטר, בנינו נוהל ייחודי במערכת הבריאות לבידוד החדר שבו מתנהלות העבודות. בנוסף אנו מתקינים מעלית שירות נפרדת להובלת החומרים המזהמים בבית החולים. בשל הדרישות הייחודיות בחרנו לעבוד רק עם הצוות שלנו 'אין-האוס' ולא עם קבלנים חיצוניים. כשנסיים את המחלקות נעבור לשלב ב' שבו יטופלו השטחים הלוגיסטיים, כמו חדרי הכנת תרופות וחדרי טיפולים. לא כל מה שאנו עושים יהיה נראה לעין, אבל המשמעות של הפרויקט הזה היא עצומה מבחינת היערכותנו לעתיד."

מערכת ייחודית לניקוז האבק

אחד מהפרויקטים המשמעותיים של צוות האחזקה בשניידר הוא שיפוץ הדרגתי של המחלקות, המצוי עתה בעיצומו. שוחחנו עם מהנדס בית החולים, אינג' יצחק גרבשטיין, ועם המנהל האדמיניסטרטיבי, איתן שליפר, כדי להבין איך זה עובד בשטח.

למה בכלל צריך את הפרויקט?

איתן: "התכנון המקורי של הבניין כבר לא מתאים לעומסים. התפוסה אצלנו היא הגבוהה ביותר בבתי החולים של הכללית. עד כה לא התמודדנו עם הבעיה, בעיקר בשל מגבלות שימור עיצוב הפנים המקורי. בביקורו האחרון, מר שניידר בעצמו הבין שנדרשת היערכות חדשה, החזון שלו שוב התחבר למציאות - והפרויקט עלה על שולחן התכנון."

מהן הבעיות הבערות שצריך לפתור?

יצחק: "למרות שבית החולים חדש יחסית, בגלל העומס הרב המבנה הולך ונדרשת פעולה מונעת אגרסיבית, כמו גם התאמה לצורכי הילדים: למשל, בחדר שבו שוכבים שלושה ילדים במקום שניים, חסרה נקודת גזים נוספת בקיר. עד כה נעשו אלתורים, כמו

מתקינים תאורה חדשה

תפקיד חדש: אחזקת המכשור הרפואי בסביבת החולה

לתפקיד חדש במרכז שניידר, אחראי ניהול מצאי ותחזוקת מכשור רפואי, מונה נועם תבור. באחריותו תחזוקת וניהול מצאי המכשור הרפואי הקטן שבסביבת החולה (לא כולל ציוד מתכלה). לראשונה יטפל בכך איש מקצוע, שייסע לאחיות באיתור הציוד ויפנה להן זמן למשימות הליבה שלהן - בעוד שלמכשור שבסביבת החולה תובטח תחזוקה מונעת ברמה הגבוהה ביותר.

האלפיניסטים למען הילדים המושתלים

25 ילדים מושתלי כבד, כליה ולב ממרכז שניידר לרפואת ילדים קיבלו מתנה מופלאה מיחידת האלפיניסטים של צה"ל בחרמון. בערב פורים האחרון הוזמנו הילדים, יחד עם משפחותיהם וצוות המרפאה למושתלי כבד בשניידר, לביקור באתר הסקי בחרמון, באזור השמור לצה"ל בלבד. למרות שהאביב בפתח, ורוב השלג כבר נמס, "האזור הסגור" היה עדיין מלא שלג. הילדים ובני המשפחות הוסעו ב"חתולי השלג" לאתר, החליקו בהנאה ודהרו במדרון באופנועי שלג (בתמונה). החוויה המיוחדת הושלמה על ידי כיבוד והדרכה שניתנו על ידי חברי "עמותת ארז - חילוץ והצלה", כולם מיחידת האלפיניסטים. ולא נותר אלא לומר ליחידה הנהדרת הזאת: תודה!

הפר"ח היפה של השירות הסוציאלי

מזה כחמש שנים פועל במרכז שניידר פרויקט חונכות (פר"ח) מיוחד של השירות הסוציאלי בשיתוף עם אוניברסיטת בר-אילן. הפרויקט מיועד לילדים עם בעיות רפואיות כרוניות, הנמצאים בטיפול ובמעקב במרכז שניידר, אך אינם מאושפזים. כל אחד מהסטודנטים המשתתפים בפרויקט מתחבר עם ילד או ילדה, לרוב בגילאי 9 עד 12, אשר מסיבות שונות - אם ישירות בשל הבעיה ואם באופן עקיף - אינם מצליחים לממש את יכולתם וסובלים מקשיים חברתיים ורגשיים. בכל שנה משתתפים בפרויקט כ-20 ילדים הנהנים ממפגשים קבועים, פעמיים בשבוע, עם החונך, כאשר תוכן הפעילות נקבע בין השניים לפי הצרכים והרצונות של הסטודנט והילד. הפרויקט היפה הזה מהווה ביטוי מעשי לחזון של מרכז שניידר, שלפיו סביבת החיים הטובה ביותר לילד עם בעיות בריאות היא בביתו, עם משפחתו וחבריו. **מעוניינים להפנות ילד/ה לפרויקט?** צרו קשר עם העובדת הסוציאלית רויתל עזרא, רכזת הפרויקט בשניידר, טל' 3848, או דרך השירות הסוציאלי בטל' 3623.

מיזם תקשוב חדש במרכז החינוכי

במסגרת פעילותו השנתית, משתתף המרכז החינוכי שבבית החולים בפרויקט חברתי בתקשוב - מיזם של משרד החינוך הפועל במספר בתי ספר. אומרת משכית שוחט, מנהלת המרכז החינוכי: "הרעיון הוא לרתום את הסביבה הווירטואלית ליצירת מפגש בין אוכלוסיות שונות, הבאות מרקע חברתי ותרבותי שונה בישראל, במטרה לאפשר התנסות בהבניית שיח בין-אישי חברתי וערכי". הפרויקט פועל במחלקה האונקולוגית ובאשפוז ד' והילדים המשתתפים בו מתמודדים עם סוגיות חברתיות, מוסריות, ערכיות ואקטואליות בארץ ובעולם. במקביל, הם רוכשים מיומנויות בעבודה עם כלים ממוחשבים. משכית מספרת כי הנושא השנתי הוא "אמפתיה וכבוד האדם" - נושא המעובד על ידי טיפוח ושיפור מיומנויות תקשורת בין-אישית באמצעות כתיבה, החלפת מידע ודעות, התמודדות עם סטריאוטיפים ודעות קדומות. הפעילויות נערכות דרך אתר אינטרנט משותף לכל בתי הספר הלוקחים חלק במיזם. המסר המוביל: "תקשורת טובה בין מחשבים מתחילה בתקשורת טובה בין אנשים".

מרכז שניידר - מרכז ארצי לאיסוף תאי אב

יהודים בעולם. עשרות חולים בארץ ובחו"ל כבר החלימו ממחלת הסרטן בעקבות השתלת מח עצם שמקורה במאגר זה, כאשר האיסוף בוצע במרכז שניידר. מנהל הפרויקט מטעם מרכז שניידר הוא ד"ר יצחק ניב, מנהל המחלקה ההמטו-אונקולוגית. איתן שליפר, המנהל האדמיניסטרטיבי של מרכז שניידר, מסר כי באשפוז יום אונקולוגי יוקצה לפרויקט חדר שיצויד במיוחד למטרה זו. "בכוונתנו לפתוח 'מסלול ירוק' לתורמים, שיגיעו אלינו לתרום תאי אב למאגר היהודי הגדול בעולם".

מרכז שניידר הוכרז כמרכז ארצי של "עזר מציון" לאיסוף תאי אב לקראת השתלות מח עצם. בעקבות הסכם שהושג בין הנהלת בית החולים לבין עמותת "עזר מציון" בראשות ד"ר ברכה זיסר, יהפוך המערך האונקולוגי בשניידר למרכז הבלעדי לאיסוף תאים עבור המאגר. מאגר תורמי מח העצם של "עזר מציון" הוא המאגר הגדול בארץ, הכולל כ-180,000 תורמים. המאגר הוקם על ידי העמותה בשיתוף עם המערך האונקולוגי במרכז שניידר, וכולל כיום את המספר הגדול ביותר של תורמים

ניורופיברומטוזיס: מדריך שניידר להורים

ביוזמת צוות המרפאה הניורולוגית, ובעריכת האחות האחראית שלומית רוזנטל, הופקה חוברת מידע להורים בנושא ניורופיברומטוזיס. החוברת מספקת מידע

עדכני ורלוונטי שסייע להתמודד עם הקשיים שבמחלה מורכבת זו המאופיינת בקשיי למידה, בעיות אורתופדיות, הפרעות ראייה, בעיות אונקולוגיות ושאלות גנטיות מרובות. המחלה מצריכה ביקורים תכופים במרפאות השונות, מה שגורם לתחושות לחץ, בלבול וחרדה אצל הילד והוריו. החוברת נוגעת בכל התחומים שניורופיברומטוזיס עלולה לערב, תוך מתן הסבר מתאים והנחיות לגבי המעקב הרפואי והסיעודי הנדרש. החוברת משלימה את הייעוץ בעל-פה שמעניקה שלומית רוזנטל, המהווה מקור מידע ותמיכה להורים. השילוב בין מידע כתוב לבין נגישות אנושית ומקצועית משפר מהותית את איכות הטיפול ואת שביעות רצון המטופלים - ומשקף דגם חדש של פעילות אחות המרפאה, המשלב בין הטיפול הסיעודי-טכני ובין מעורבות ישירה בטיפול, בשיתוף פעולה הדוק עם הרופא.

כיצד לחיות עם הסוכרת

פרופ' משה פיליפ, מנהל המכון לאנדוקריןולוגיה וסוכרת - המרכז הארצי לסוכרת נעורים, וד"ר שלומית שליטין, רופאה בכירה במכון, כתבו במשותף ספר הדרכה חדש שנושא "לחיות עם הסוכרת". הספר מסייע להבנת המחלה ודרכי הטיפול בה במטרה לתת מענה לכמה מסימני השאלה הנוגעים למחלה זו, ולנסות להרגיע חלק מהחששות, שרופאי סוכרת נתקלים בהם במפגשים עם המטופלים ומשפחותיהם. הספר מציג את הגישה הנוכחית לטיפול בסוכרת ולאיוזנה, המאפשרת התאמה

טובה יותר של המערך הטיפולי לכל חולה סוכרתי באופן אינדיבידואלי על פי גילו, אורח חייו וסביבתו התומכת. בכך, יכולים המטופל ומשפחתו להמשיך לנהל אורח חיים קרוב ככל האפשר לזה שהיה לפני אבחון הסוכרת. הספר עוסק בעיקר בסוכרת מסוג 1 בילדים, במתבגרים ובמבוגרים צעירים, ונוגע מעט גם בסוכרת מסוג 2 ששכיחותה עלתה באחרונה בקרב הצעירים. הוא מיועד לקהל הרחב, למורים ולמדריכים המטפלים בילדים ובמתבגרים סוכרתיים. את הספר ניתן להשיג בחנויות הספרים.

איך גדלים ילדים, ומה מעכב את הגדילה?

ספר נוסף הרואה אור בימים אלה מקורו גם כן במכון לאנדוקריןולוגיה וסוכרת - המרכז הארצי לסוכרת נעורים. מנהל המכון, פרופ' משה פיליפ, וד"ר ליאורה לזר, רופאה בכירה במכון, ערכו ספר מידע והדרכה בנושא גדילת ילדים, פרי עבודת כל צוות המכון. הספר עוסק בשאלות הקשורות להפרעות בתהליך הגדילה התקין - החל ממידע על תהליכים ביולוגיים ופיזיולוגיים, וכלה במסלול הטיפולי שעובר הילד עם הפרעות בגדילה. הספר מבטא את הגישה הרב-מקצועית של המכון, הכולל בנוסף לרופאים גם פסיכולוגים, עובדים סוציאליים, דיאטניות, אחיות ועובדי מעבדה, המתמחים כולם במערכת ההורמונאלית של גיל הילדות וההתבגרות - כולל זיהוי הפרעות גנטיות ומשפחתיות, המשפיעות על תהליך הגדילה. את הספר ניתן להשיג בחנויות הספרים.

סאן ברא

פרופ' שי אשכנזי מונה לתפקיד יו"ר המועצה המדעית בישראל

פרופ' שי אשכנזי, מנהל מחלקת ילדים א' במרכז שניידר, נבחר ליו"ר המועצה המדעית בישראל. תפקידה של המועצה המדעית, המוגדר כ"קביעת רמת מקצוע הרפואה", הוא רב משמעות בעיקר בתקופה רבת-תהפוכות ומאתגרת לרפואה בארץ. במועצה מספר גופים האחראים על תחומים ספציפיים: ועדת ההתמחות, ועדת ההכרה, ועדת הבחינות, ועדת מדעי היסוד וועדת החינוך.

"אות המופת" לפרופ' יהודה דנון

פרופ' יהודה דנון, מנהלו הראשון של מרכז שניידר וכיום מנהל המכון לאימונולוגיה ואלרגיה בבית החולים, קיבל את "אות המופת" מטעם משרד הבריאות בטקס אשר התקיים ב-7 באפריל בתל השומר.

הרצאת ד"ר שטיין זכתה בפרס בארה"ב

בכנס בינלאומי להשתלות מח עצם, שנערך בחודש פברואר בקולורדו ארה"ב, הוענק פרס ההצגה המצטיינת להרצאתו של ד"ר ג'רי שטיין, מנהל היחידה להשתלות מח עצם בשניידר. ד"ר שטיין הציג את המחקר המתבצע במעבדה של ד"ר נדיר אשכנזי במרכז לחקר תאי גזע שביחידה.

אות הוקרה מהר"י הוענק לפרופ' מימוני

לרגל פרישתו של פרופ' מרק מימוני, מנהל מרכז שניידר, מתפקידו כיו"ר ועד הרופאים (חטיבת בתי החולים) בהסתדרות הרפואית בישראל (הר"י) לאחר כעשור של פעילות נמרצת, הוענקה לו מדליית הוקרה ממוסגרת עם הכיתוב: "ברצוננו להודות לך על פועלך בהר"י ולהביע את הערכתנו העמוקה לתרומתך, למסירותך ולזמן היקר שהקדשת במטרה לשמור ולקדם את רמת הרפואה בישראל".

קורס PALS של שניידר הועבר לרופאי ילדים בפאריס

ד"ר ויסמן מצוין, כי הצוות משניידר התקבל בחמימות רבה ובאווירה של ידידות ושל שיתוף פעולה מקצועי, שהתבטאו גם במשוב מעולה שהתקבל מהמשתתפים בסיום הקורס. פרופ' דניאל סידי, מנהל חטיבת הילדים ב-Necker, כתב לשגרירות צרפת בישראל: "מדובר בשיתוף פעולה מוצלח בצורה יוצאת דופן ובחיוזוק ניכר של יחסי ישראל-צרפת. אני ממליץ בחום להמשיך בשיתוף פעולה זה". אולם תחושת הסיפוק הגדולה ביותר הגיעה כשבועיים לאחר מכן, כאשר מנהל הקורס מהצד הצרפתי, פרופ' ג'רארד שרון, התקשר למרכז שניידר ודיווח על שלושה ילדים שהתקבלו למיון במצב קריטי וחייהם ניצלו, לדעת הצוות הצרפתי, אודות לידע ולגישה הטיפולית שנרכשו בקורס. ומסכם פרופ' מימוני: "לעמיתינו בצרפת אני מבטיח כי יהיה המשך לשיתוף פעולה מוצלח זה, ולחברינו במרכז שניידר שעשו גדולות ונצורות בביקור בצרפת - יישר כוח ותודה מעומק הלב".

רופאי הילדים הבכירים ביותר בפאריס נרשמו לקורס PALS להחייאה בילדים, שהועבר על ידי משלחת מומחים ממרכז שניידר. הרופאים הצרפתים שיבחו את שיטת ההדרכה של מומחי שניידר והצביעו על היתרון של הישראלים בהעברה מסודרת של החומר בנושא PALS, המהווה קורס חובה בישראל לקבלת תואר מומחה ברפואת ילדים (ראו מסגרת). המשלחת יצאה לפאריס בהמשך לשיתוף הפעולה שנרקם ביוזמת מנהל מרכז שניידר, פרופ' מרק מימוני, בין מרכזי רבין ושניידר לבין בתי החולים "Necker - Enfants Malades" ו"ג'ורג' פומפידו" בפאריס, ולאור ההסכם שנחתם ביוני 2004 עם בתי החולים הצרפתיים בשיתוף הנהלת שירותי בריאות כללית ובברכת משרד החוץ. בנוסף לפרופ' מימוני כלל הצוות הישראלי את ד"ר יחזקאל ויסמן, מנהל הקורס ומנהל היחידה לרפואה דחופה, ד"ר אלחנן נחום, רופא בכיר ביחידה לטיפול נמרץ, ד"ר רחל אפרת, מרדימה בכירה, וציפי שוואלב, אחות אחראית ביחידה לרפואה דחופה. ד"ר ויסמן מספר כי הקורס זכה להצלחה רבה: "הצרפתים הודו לנו מאוד וביקשו שנבוא שוב בכדי להדריך אנשי צוות נוספים. הספקנו גם להעביר למספר רופאים קורס בהדרכת PALS, על מנת שהם יוכלו להמשיך וללמד את עמיתיהם". בקורס, המתמקד בטיפולים מצילי חיים בילדים, השתתפו הצוותים הבכירים מהמחלקות לרפואה דחופה לילדים בכל ארבעת בתי החולים לילדים בפאריס.

קורס PALS – הצלת חיים בילדים

קורס PALS (Pediatric Advanced Life Support) מקנה ידע בהחייאה בסיסית ומתקדמת בילדים, כולל מניעת הידרדרות במצבי הלם והפרעות קצב לב. הקורס פותח על ידי איגוד הלב האמריקני והוקם בשניידר לפני עשור בניהולו של ד"ר ויסמן ובעזרת מומחים אמריקנים. מאז הועברו על ידי מומחי שניידר יותר מ-150 קורסי PALS לכ-3,300 רופאים, אחיות ופרמדיקים בישראל ובחו"ל.

מומחי שניידר שבו מהודו: סייעו להקמת בית חולים לילדים

בבדיקת ילדים, בביצוע אבחנות ובקביעת טיפול בהתאם, וכן ערכו מפגש לחוות דעת שנייה בתחום רפואת הילדים בקהילה", אומר ד"ר רן שטיינברג, סגן מנהל המחלקה הכירורגית בשניידר. "כמו כן סיירו בשני בתי חולים נוספים באזור, מוסיפה רות הלוי, "האחד בית חולים מודרני ובו כ-2,000 מיטות ומחלקות בכל תחומי הרפואה, כולל רפואת ילדים; והשני בית חולים ממשלתי

שתנאי האשפוז בו קשים ביותר, מה שהותיר רושם רגשי מעיק על כל חברי הקבוצה", המשלחת יצאה גם לאזור הצונאמי בכדי לבדוק האם ניתן לסייע לנפגעי האסון - וכיצד יש לבנות משלחת סיוע רפואית באם הדבר ידרש. "האוכלוסייה שנותרה באזור מקבלת סיוע רפואי סביר מארגונים שונים", מסכם ד"ר שטיינברג, "המסקנה היא כי משלחת סיוע צריכה להתבסס על תשתיות רפואה מקומיות. אם נדרש, נוכל בעתיד לשגר משלחות סיוע לאזורי אסון".

לבקשתה של לין שניידר, ובברכתם של מנכ"ל הכללית ומנהל מרכז שניידר, יצאה בחודש פברואר האחרון משלחת מומחים ממרכז שניידר לביקור בן 12 ימים בדרום הודו. המטרה: לסייע בהקמת בית חולים חדש לילדים ולבדוק כיצד ניתן לסייע לנפגעי אסון הצונאמי. המשלחת הגיעה לאזור העיר ולור והתקבלה על ידי לין שניידר ועל ידי מר באלאג'י, מנהל בית חולים שנפתח בעיר

בסוף 2004. "מצאנו בית חולים חדש ומרשים ביותר ביופיו, בצידו ובניקיונו", מספרת רות הלוי, מנהלת הסיעוד במרכז שניידר, שליוותה את האחות הראשית במקום בתכנון כוח אדם ובבניית נהלים והנחיות. במהלך שהותם במקום עסקו חברי המשלחת במתן הרצאות לצוות המקומי בתחומי האורתופדיה, כירורגיה, רפואה דחופה וקרדיולוגיה. כמו כן הוצגו מערך הסיעוד בשניידר וחזון הקמת מרכז שניידר ותפעולו. "ליווינו את הרופאים המקומיים

כנס משפחות CF: "הדבר האמיתי"

עשרה חולי CF בוגרים, בשנות ה-30 לחייהם, הנחו קבוצות דיון יחד עם הצוות הפסיכוסוציאלי של מרכז ה-CF בהשתתפות הורים וילדים - זה היה החידוש המשמעותי בכנס השנתי למשפחות ילדי CF, שנערך לאחרונה במרכז שניידר. עבור ההורים הצעירים, היה זה בהחלט "הדבר האמיתי": לקבל תובנות, ניסיון אישי ופרספקטיבה חדשה על החיים עם המחלה, מאלו המתמודדים עם אותם קשיים ואותן שאלות. כמאה בני משפחה ומטופלים, ובצידם הצוות הרב-תחומי של מרכז ה-CF ואורחים נוספים, שמעו מהמנחים כיצד משתלבת המחלה בחיים רגילים מלאי סיפוק וכיצד הם מתפקדים כסטודנטים, כבעלי מקצועות וחלקם כבעלי משפחות. ה"טיפ" העיקרי שנתנו המנחים להורים: לנסות להפוך את הטיפול לחלק משגרת החיים. במקביל עלתה שאלת הסודיות - האם לספר, איך ולמי, ומהו מחיר החשיפה. והיו כמובן גם הרצאות מקצועיות: ד"ר חנה בלאו דיברה על מצוינות בטיפול, המשמעותית מאוד לתוחלת החיים ולאיתותם, והוסיפה דוגמאות מארה"ב. ד"ר הודה מוצאפי סקרה את תחומי המחקר הקליני ב-CF, הצפוי להניב טיפולים חדשים בשיפור תפקוד גן ה-CF ובבעיות המשניות. ד"ר דריו פרייס הרצה על תפקידם של modifier genes, גנים נוספים (פרט לגן האחראי ל-CF עצמו) המשפיעים על חומרת המחלה. המפגש הניב תגובות נלהבות עם הרבה תקווה לעתיד.

שומרים על קשר עם המשפחות

כ-75% מהמטופלים במערך ההמטו-אונקולוגי בשניידר מחלימים ממחלת הסרטן. מאחורי הנתון המעודד הזה מסתתר כאב גדול: כ-25% מהמטופלים הצעירים נפטרים ממחלתם. במרכז שניידר, מדובר בכ-25 ילדים ומתבגרים בשנה. "במשך השנים חשנו, שחלק מהטיפול הכוללני שאנו מעניקים לילדים החולים ומשפחתם לא צריך להיפסק עם מותו של המטופל הצעיר", אומר ד"ר יצחק יניב, מנהל המערך ההמטו-אונקולוגי. על רקע זה הוקמו קבוצות תמיכה להורים השכולים, נערכו ביקורי בית ושיחות טלפון, ומענה - גם מפגש מיוחד של צוות המערך עם הורים שאיבדו את ילדם. המפגש ענה על צורך שהובע על ידי חלק גדול מההורים: הקושי שבפרידה מהמחלקה ומאנשי הצוות, שליוו את המשפחה לאורך זמן. האירוע נערך במתכונת של ערב זיכרון בבית האגודה למלחמה בסרטן, שגם תמכה בארגונו מבחינה כספית. אחרי ברכות של נציגת האגודה למלחמה בסרטן ושל ד"ר יניב, נשא אחד האבות דברים ונוגנו קטעי מוסיקה על ידי חברים של מטופלת שנפטרה. לאחר מכן הרצתה לין חלמיש, מומחית בנושא אובדן ושכול, והועלתה מצגת מרגשת של ענת פלס-בורץ, מתאמת השתלות מח עצם במערך, בנושא "השתקפות הילד הנפטר בספרי הנצחה". לסיום נשאה דברים נוגעים ללב אמו של אחד המטופלים. ההתרגשות היתה משותפת לכל 60 המשפחות (כ-180 איש) שהגיעו למפגש, וכמובן לצוות שניידר. מתגובות ההורים נראה, כי זו פתיחה למסורת חדשה של שמירת הקשר עם המשפחות.

איך לומר "סוכרת נעורים" בערבית?

...השאלה הזאת אינה איזוטרית כלל וכלל, כאשר צוות מטפל נדרש לטפל בילדים ובבני משפחותיהם מהמגזר הערבי - מה עוד שמדובר בתחום שבו יש חשיבות עצומה להיבטי ההדרכה והמידע. זו הסיבה שבמכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת הוחלט לקיים יום עיון לחולי סוכרת ומשפחותיהם מהמגזר הערבי. האירוע התנהל בשפה הערבית ובמהלכו הרצו ד"ר מג'זוב חוסיין על "סוכרת אצל ילדים ומתבגרים", האחות נאדא גנאיים על "הטיפול הסיעודי בסוכרת", העובדת הסוציאלית פידא פארס-באדר והפסיכולוגית סלאם עאמר על "התמודדות חברתית ונפשית עם סוכרת אצל ילדים ומתבגרים במגזר הערבי", והדיאטנית נוהא זיאדא, מרכזת נושא התזונה במגזר הערבי ב"כללית", בנושא "תזונה נכונה בסוכרת". האירוע נערך בחסות האגודה הישראלית לסוכרת והאגודה לסוכרת נעורים.

"קפה של בריאות": איך גדלים ילדים

הילד נמוך? גבוה מכל חבריו? מהו פוטנציאל הגדילה שלו? גובה הוא עניין תורשתי? כדי לתת לקהל הרחב תשובות לשאלות הללו ולעוד רבות אחרות, קיים המכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת "קפה של בריאות" (8.4.05). בנושא "נמוכים וגבוהים: איך גדלים ילדים". את הכנס פתחה הרצאתו של פרופ' משה פיליפ, מנהל המכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת במרכז שניידר והמרכז הארצי לסוכרת נעורים. "הופנתם למרפאה: למה עליכם לצפות?" - על שאלה זו השיבה בהרצאתה דלית פינטל, אחות אחראית באנדוקרינולוגיה. נסיה נגלברג, פסיכולוגית שיקומית ורפואית במכון ואחראית היחידה, דיברה על המשמעות של "להיות נמוך קומה". בדיוק אותו צוות, אגב, הרצה כחודשיים וחצי קודם לכן (24.1.05) בפני הורים שילדיהם מקבלים הורמון גדילה, כחלק מסדרת מפגשים עם הורים לילדים המטופלים במכון לאנדוקרינולוגיה וסוכרת.

העובדות הסוציאליות למען הפנים

אחד מנושאי המפתח שבו עוסקות העובדות הסוציאליות בפגייה, הינו עידוד התקשרות ההורים לתינוק הפג. נושא ההתקשרות (Attachment), בהיבטיו הקליניים והתיאורטיים, עמד במרכזו של מפגש ארצי שנערך במרכז שניידר בהשתתפות עובדות סוציאליות בפגיות מנהריה ועד אילת. ד"ר מירי קרן, היועצת הפסיכיאטרית של פגיית שניידר, הציגה את התמודדות של משפחה עם בעיית התקשרות לתינוק על רקע פגות. ורדה שפילמן וסיגלית עופר, העו"סיות של הפגייה בשניידר, סקרו בפני הנוכחות את תיאוריות ההתקשרות מראשיתן ועד ימינו אלה. במפגש התארח גם ד"ר תמר שלזינגר, מקימת עמותת "אהבה לכל תינוק", שמטרתה לתת מענה לילדים הננטשים בבתי החולים בישראל. משתתפות המפגש יצאו ממנו בתחושה של העשרה בידע המעשי והתיאורטי בכל הקשור לטיפול פסיכוסוציאלי בפג ובהוריו.

מאורי גלר ועד מלך האריות: חווייה לונדונית לילדי שניידר

בארגונה של עמותת "עזר מציון", הפועלת במרכז שניידר מזה שנים רבות, יצאו 13 בני נוער מהמחלקה האונקולוגית לחמישה ימי כיף באנגליה. כשהם מלווים בד"ר אברהמי, שהו הנערים והנערות בבית מלון יוקרתי, פגשו את אורי גלר שאירח אותם בביתו, וביקרו במוקדי תיירות שונים כגון מוזיאון מאדאם טוסו, המצודה של לונדון, משמר המלכה ועוד. חווייה מהנה נוספת ציפתה להם בתיאטרון לונדוני, שבו צפו בהצגה "מלך האריות". בסופה ציין אחד הילדים שכעת הוא מרגיש חזק כמו האריה ומשוכנע שיבריא.

ביקור חטיבתי במרכז שניידר

ד"ר ערן הלפרן, סמנכ"ל וראש חטיבת בתי החולים בהנהלת שירותי בריאות כללית, הגיע לביקור במרכז שניידר כשהוא מלווה בצוות בכיר מהחטיבה. קיבלו את פני האורחים וליוו אותם בסיור מנהל מרכז שניידר, פרופ' מרק מימוני, ונציגי הנהלת בית החולים.

מארצות הקור אל חלוננו

From the land of the North Star... To the land of the Star of David;
From the ends of the Earth... To the land of Promise!

צלילי השירה והמוסיקה המייצגים את המסורת של בני האיניוויט (INUIT) מצפון קנדה, נשמעו פעם נוספת בין כותלי מרכז שניידר לרפואת ילדים וחדרו לליבם של ילדים, הורים ואנשי הצוות. זו השנה השנייה שבה אנו זוכים לביקור חם שכזה מהמקום הכי קר. הקולות, הצלילים והריקודים האותנטיים הפיחו משב רוח מרענן ומרגיע בכל המחלקות שבהן ביקרו האנשים המיוחדים הללו.

מ"אלקאסימי" למרכז שניידר

המושג "גשר לשלום", הטבוע במגילת היסוד של מרכז שניידר, פירושו לא רק טיפול חוצה גבולות בילדים אלא גם שיתוף פעולה מקצועי. כדי לבדוק את אפשרויות שיתוף הפעולה בין מרכז שניידר, שירותי בריאות כללית והמכללה האקדמית לחינוך אלקאסימי, ביקרו במרכז שניידר מנהל המכללה ד"ר מוחמד עיסאוי, ראש המסלול לגיל הרך במכללה, האלה חבאיב, ומנהלת מרכז ארצי להורות ומשפחה במכללה, רעדה מסאלחה. בביקור ובפגישה שערכו עם מנהל מרכז שניידר, פרופ' מימוני, התלווה אליהם ד"ר אלפרט ממחוז שרון-שומרון.

צון-טוב וכבשים, מייד-אין אוסטרליה

זו שנה שנייה שעשרים נציגי ארגון Manna International מאוסטרליה, ובראשם אדם מקסים, חם ואוהב בשם קולין סטוק, מבקרים במרכז שניידר. המשלחת הביאה באמתחתה 250 בובות כבשים מיידי-אין-אוסטרליה, שחולקו בשמחה ובחיוך לילדים המאושפזים. בנוסף לבובות, ארגון "מנה" תרם גם השנה תרומה כספית לשניידר.

יום הולדת שמח בפגייה

ב-1987 היא נולדה בבילינסון, בשבוע 24 ובמשקל 600 גרם. עכשיו, ביום הולדתה ה-18, הגיעה יובל בר מעומר לבקר את הצוות בפגייה של שניידר. במחלקה מספרים, שכל ביקור כזה מעלה על השפתיים של אנשי הצוות חיוך שקשה למחוק.

ביקור שכולו חיוכים. מימין: ד"ר נאור, יובל בר ד"ר וילונסקי

רפואה פסיכולוגית ללא סטיגמה

המחלקה לרפואה פסיכולוגית חרתה על דגלה את חזון הרב-תחומיות, הטיפול האינטגרטיבי וראיית הגוף והנפש כאחד גם מבחינת המכלול הטיפולי. פרופ' אפטר וד"ר קריספין מסבירים כיצד זה עובד

מהווים עבורם ממש 'תחנה אחרונה' אחרי טיפולים שלא עלו יפה במקומות אחרים. בעיות החרדה, הדיכאון והפוסט-טראומה הן רק חלק ממכלול של בעיות נפשיות או מחלות משולבות גוף-נפש, המטופלות במחלקה הבנויה מארבעה מרכזים: אשפוז ד' (התערבות במשבר), שירות טיפולי לילדים המאושפזים בבית החולים (ליאזון), מרכז מחקר, והמרכז הגדול מבחינת נפח הפעילות: המערך האמבולטורי של המחלקה, המונה 16 מרפאות ייעודיות (ראו מסגרת). למרפאות אלו מופנים המטופלים - כ-40 אחוז מתוכם ממחלקות שניידר וכ-60 אחוז מבחוץ - לאחר בדיקה ראשונית ומיון במרפאה הכללית שבמחלקה.

החזון: "קץ הדואליות"

המחלקה פועלת במרכז שניידר מאז היווסדו ומונה כיום כ-180 איש - בעיקר פסיכולוגים (80 אחוז), פסיכיאטרים (10 אחוז) וכן צוות סיעודי ועובדות סוציאליות. הניהול האדמיניסטרטיבי של המחלקה על כל מרכיביה מופקד בדיה האמונות של רעיה מנצור. ברפואה פסיכולוגית בילדים אנו הגדולים בארץ בתחומנו, אבל מה ששייחד אותנו הוא עבודה משולבת של צוותי בריאות הנפש עם רופאים מכל התחומים, והכל תחת קורת גג של בית חולים לילדים כמו מרכז שניידר, מסביר פרופ' אפטר, "אנו מונחים על ידי ראייה אינטגרטיבית - כמו שאי אפשר להפריד את הגוף מהנפש, כך אי אפשר להפריד את הטיפול בהם." ד"ר אורית קריספין, הפסיכולוגית הראשית של בית החולים ופסיכולוגית אחראית במחלקה, מכנה זאת "קץ הדואליות": "אין ספק שמרכז שניידר חלוץ ומוביל במערך משולב כזה, יחיד מסוגו בארץ. החזון שלנו הוא שלפסיכולוגיית

א' בן ה-12 חווה אירוע קשה: הוא ראה כיצד אחיו בן ה-7 נדקר על ידי שני מחבלים שחדרו לחצר ביתם. האח העמיד פני מת עד שהמחבלים הסתלקו. עד שהגיע האב, השניים התחבאו תחת המיטה כשהם מתפללים "שמע ישראל". זמן לא רב לאחר מכן, היועצת שהעניקה לא' סיוע ותמיכה נפשית נרצחה על ידי מחבלים. שני האחים טופלו, אך א' פיתח סימפטומים פוסט-טראומטיים (PTSD). הוא חלם חלומות על מוות, ראה צלליות מחבלים כל העת, נמנע לצאת מהבית ופחד להישאר לבד. רק כעבור שנתיים הוא הגיע לטיפול במחלקה לרפואה פסיכולוגית במרכז שניידר. כיום, הוא שוב יוצא לחצר הבית שבה נדקר אחיו, ואף נרתם לשקם את החצר שבה גידל בעבר בעלי חיים. א' הוא רק דוגמה אחת למקרים רבים של ילדים ובני נוער, המגיעים לטיפול במרכז שניידר כשהבעיה שממנה הם סובלים, או לפחות חלקה, היא מצוקה נפשית. "המצב הביטחוני בשנים האחרונות גרם לגידול ניכר בהפניות אלינו", אומר פרופ' אלן אפטר, מנהל המחלקה לרפואה פסיכולוגית, "יש לא מעט ילדי-פיגועים, שרק בעזרת הטיפול המיוחד שלנו ל-PTSD, שפותח ביחד עם אוניברסיטת פנסילבניה, הצליחו לצאת מזה - כשאנו

פרופ' אפטר

ד"ר קריספין

המרפאות האמבולטוריות: התמקדות בטיפול ייעודי

- **מרפאת חרדה** בניהול ד"ר דני לוטן **ומרפאת פוסט-טראומה** בניהול ד"ר אווה גלבע.
- **מרפאת דיכאון ואובדנות** בניהול חגית זין.
- **מרפאת פסיכוסומטיקה** בניהול ד"ר גילה שן.
- **מרפאה לגנטיקה התנהגותית** בניהול ד"ר דורון גוטהלף וד"ר תמי שטיינברג.
- **מרפאה לליקויי למידה** בניהול ד"ר דפנה קופלמן וד"ר אביבה בלוך (בשת"פ עם ניוירולוגים ברוח הגישה הרב-תחומית).
- **מרפאה לתסמונת טורט** בניהול ד"ר תמי שטיינברג ושרון צימרמן, בשילוב עם המכון הניוירולוגי ועם המכון להתפתחות הילד.
- **מרפאה להפרעות אכילה** בניהול ד"ר סינטיה כראל.
- **מרפאה לפסיכיאטריה של תינוקות** בניהול ד"ר מירי קרן, כולל הפרעות בהאכלה.
- **מרפאה לטיפול בילדי גן**, בניהול ד"ר שרה שפיצר.
- **מרפאה לילדים עם חירשות משולבת בבעיות נפשיות**, בניהול ד"ר מיכל רפפורט.
- **מרפאה לילדים עם פיגור שכלי ובעיות נפשיות** בניהול ד"ר מייק סטבסקי.
- **יחידה לטיפול בילדים מהמגזר הערבי**, בניהול ד"ר אורית קריספין.
- **מרפאה להשבת הסמכות להורים** בניהול עידן עמילאל לפי תפיסה של פרופ' חיים עומר.
- **מרפאת ביו-פידבק** בניהול יובל עודד.
- **מרפאה לטיפול משפחתי** בניהול ד"ר סינטיה כראל.

עם השמנה קיצונית או בעיות נפשיות כמו מקרי היסטריה ללא מימצא ביולוגי.

האבסורד: אין טופס 17

אחד העיוותים של מערכת הבריאות נעוץ בעובדה כי ברפואה הפסיכולוגית לא קיים המונח 'טופס 17'. פרופ' אפטר מסביר כי טיפולי הפסיכולוגיה והפסיכיאטריה אינם מתוקצבים לפי הרפורמה הביטוחית - "בעיה כללית במערכת הבריאות, שאנו בשירותי בריאות כללית נפגעים ממנה יותר מאחרים בשל מיעוט בתקציבים. אנו שורדים רק בזכות מימון מתרומות או ממענקי מחקר וכן משירותים אמבולטוריים שמחוץ לסל". ד"ר קריספין: "זה אבסורד של ממש. ילד עם כאב אוזניים מקבל טופס 17 מהקופה שלו; אבל אם הוא רוצה להתאבד - הקופה אינה מממנת את הטיפול בו. בריאות

הנפש היא 'בן חורג' של הרפואה במדינת ישראל". בשל מגבלות התקציב, מבצע צוות המחלקה פעילויות משולבות עם עמותות וקבוצות הורים שונות, ועם גופים ממלכתיים כמו משרד החינוך, עימו מקיימים, בין השאר, ייעוץ בבתי הספר בנושא אובדנות.

"המסר שלנו: חשוב לטפל"

תחום חשוב נוסף במחלקה הוא הפן המחקרי. "אנו מובילים בתחום של טיפול קוגניטיבי-התנהגותי בילדים בארץ, וחלוצים בפיתוח שיטות טיפול מיוחדות לתסמונת VCFs, לתסמונת טורט, לדיכאון ואובדנות ועוד", מציין פרופ' אפטר, "ההישגים האלו הם תוצאה של פעילות מחקרית מעמיקה, בכלל זה שיתוף פעולה עם מוסדות בחו"ל. אנו מיישמים את הקונספט של פרופ' דונאלד כהן המנוח מ"ייל", שלמעשה בזכות החזון שלו אני כאן, ומקיימים קשרים הדוקים עם אוניברסיטת ייל, אוניברסיטת פייטסבורג, UCLA ומכון קרולינסקה בשטוקהולם". בנוסף, יותר מ-20 דוקטורנטים מאוניברסיטאות שונות בארץ עושים בשניידר את הדוקטורט שלהם ברפואה פסיכולוגית. המחלקה נחשבת למקום מבוקש הן למחקר והן להתמחות. "אנו משתדלים להשתמש כמה שיותר בטכניקות בעלות בסיס מחקרי מוכח, ומבחינת הצלחות עומדים בהחלט בסטנדרט של העולם המערבי", מסכם פרופ' אלן אפטר, "המסר שלנו להורים ולמטפלים בקהילה הוא אחד: חשוב לטפל. המחלה מספר אחת בילדים, הגורמת למוות, היא התאבדות. זהו גורם המוות השני בילדים ונוער, אחרי תאונות דרכים. ככל שהטיפול מוקדם יותר, כך הפרוגנוזה תהיה טובה יותר. זה נכון לגבי אובדנות אך גם לגבי כל הפרעה ומחלה אחרת. לכן, כל רופא משפחה ורופא ילדים בקהילה צריך להיות בעל חיישנים מספיק טובים כדי לאבחן בעיה ולהפנות אלינו. טיפול נכון לא רק עשוי להציל חיים, אלא גם לתת איכות חיים טובה בהרבה לילד ולמשפחתו".

ילדים ולפסיכיאטריית ילדים תהיה אינטגרציה מלאה עם רפואת הילדים". "זו בדיוק הסיבה שבחרתי לעבוד כאן בשניידר, ולא בבית חולים פסיכיאטרי", ממשיך פרופ' אפטר, "הרעיון הוא למנוע את הנתק הטיפולי שנגרם בגלל הסטיגמה של רפואת הנפש". מסתבר, כי ילדים רבים הזקוקים לטיפול לא מגיעים אליו כאשר המענה היחיד הוא בית חולים פסיכיאטרי. "ללכת לשניידר זו לא סטיגמה", ממשיך פרופ' אפטר, "העובדה שיש מחלקה כמו זו שלנו, גורמת ליותר הורים להגיע לטיפול, וזה כשלעצמו דבר חשוב מאוד". הגישה הרב-תחומית שמאפיינת את מרכז שניידר באה לביטוי גם בתחום הזה. ראיית הגוף והנפש של הילד כמכלול אחד מביאה להפריה הדדית בין התחומים, ובשורה התחתונה מניבה טיפול יעיל יותר. "לילדים

עם בעיות נפשיות יש לא פעם הרבה בעיות גופניות, וההיפך", מציין פרופ' אפטר, "פעמים רבות מחלה פיזית גורמת גם לבעיות פסיכולוגיות, רגשיות וחברתיות. כאן באה לביטוי ההתערבות שלנו, ברמה של הילד וברמה המשפחתית".

בשיטת "החדר החם"

המונח הצרפתי "ליאזון" (שיתוף פעולה, "ביחד") הוא מושג בסיסי בצוות. ד"ר קריספין מפרטת: "המימשק העיקרי אצלנו הוא של אנשי מקצוע המצוותים למחלקות השונות, כולל התערבות יועצים לטווח ארוך, בעיקר לתחומים של מחלות כרוניות מורכבות. צוותים שלנו מסונפים לאונקולוגית, לכירורגית, לאשפוז יום שיקומי, ליחידת הדיאליזה ועוד. אולם משמעות ה'ליאזון' היא עמוקה יותר וגורסת, שכל ילד עם בעיה גופנית צריך גם התערבות פסיכולוגית. הפסיכולוגיה הרפואית עוזרת לילד החולה ולהוריו להתמודד בכלים פסיכולוגיים עם השלכותיה של המחלה הגופנית". במרפאות החוץ מטפלים אנשי הצוות במגוון מחלות נרחב, חלקן נדירות, כאשר עיקר הפעילות מתרכזת בחלקו השני של יום העבודה. "מכיוון שעומס הפעילות רב ומצוי בגידול מתמיד, אנו עובדים בשיטת 'החדר החם' ומנצלים חדרים פנויים בשעות אחר הצהריים", אומר פרופ' אפטר, "סיבה נוספת היא שהילדים לא ייאצו ליותר על לימודים וההורים לא יפסידו שעות עבודה". בשורה התחתונה, מדובר בכ-10,000 ביקורים בשנה, שבמסגרתם רואים אנשי הצוות בין 3,000 ל-4,000 ילדים. במקביל, עד ל-9 ילדים מאכלסים כמעט בכל רגע נתון את יחידת האשפוז, בהנהלת ד"ר סילבנה פינג. זו מחלקה פתוחה בהגדרתה הפסיכיאטרית ומאושפזים בה ילדים ומתבגרים עם הפרעות גופניות המלוות בהפרעות נפשיות. לדוגמה: הפרעות אכילה, הפרעות אובססיביות קומפולסיביות שאינן ניתנות לטיפול בקהילה, ילדים שלא משתפים פעולה עם טיפולים קריטיים כמו דיאליזה, וכן ילדים

אנחנו כאן בשביל המשפחה

ב-9 בפברואר צוין במרכז שניידר יום המשפחה, באירוע שכלל קבלת פנים לעובדים עם מוטיקה, קפה ומאפה והענקת שי. למה? כי אנחנו כאן בשביל המשפחה, ברוח עולם התוכן של הכללית... ולא פחות מכך, מכיוון שצוות שניידר הוא משפחה אחת מלוכדת.

סמנכ"ל מש"א ומידע ביקר בשניידר

חזי כאלו, סמנכ"ל וראש חטיבת משאבי אנוש ומידע של שירותי בריאות כללית, ערך ביקור במרכז שניידר ב-28 בפברואר כשלצידו הנהלת אגפי משאבי אנוש ומערכות מידע מהנהלה הראשית. האורחים נועדו עם הנהלת מרכז שניידר ופגשו בצוות משאבי אנוש ובצוות יחידת המחשב. התוכנית המגוונת שהוכנה לביקור (וזכתה לשבחים על ידי האורחים) כללה את סיכום פעילות משאבי אנוש לשנת 2004 והצגת תוכנית העבודה לשנת 2005, הצגת התוכנית האסטרטגית של בית החולים, דיון בנושא מצוקת התקינה במקצועות הפרא-רפואיים, הצגת מערכת האופק, וסיור בבית החולים תוך התמקדות במערכות הטכנולוגיות. וביקור נוסף באותו תחום: במסגרת סיורי ההיכרות שלו בארגון כולו, הגיע לשניידר ראש אגף המחשוב החדש בכללית, יחיאל גפנר. בפניו הוצגו מערכות המידע השונות בבית החולים ובכללן החידושים האחרונים: התיק הרפואי הממוחשב במחלקות, מערכת iMDsoft ביחידה לטיפול נמרץ והמערכת הדיגיטלית במכון ההדמיה.

הוקרה למזכירות, ביום עובדי המינהל

ב-30 במרץ, במזג אוויר אביבי ונעים, התקיים בחצר מרכז שניידר יום עובדי המינהל. בנוכחות הנהלת בית החולים נישאו ברכות שכללו מחמאות רבות לעובדי המינהל בבית החולים. מזכירות בית החולים בחרו את המצטיינות: מהמחלקות - מרי סוריאנו, אשפוז ב'; מעובדות המינהל הכללי - ולי ולנטיני, רכזת שכר במשאבי אנוש; ממשרד הקבלה והמיון נבחרו עובדות המרכזיה - אירנה פסק וג'יאנה ברייטמן; ומהמערך האמבולטורי נבחר צוות מוקד זימון תורים בראשות שלומית סגל, אחראית המוקד. בהמשך, ניתנה הרצאה פעילה של צוות הפיזיותרפיה בנושא "ישיבה ותפקוד נכון של הגוף מול המחשב". בשילוב ארוחת צהריים, הועלתה הצגה בנושא "צהריים של חברות באוהל בדואי" שהפעילה את הקהל, והיתה בעלת אופי רציני ומשעשע כאחד (בתמונה למטה). לסיכום: יום אתגרתא מהנה ומתגמל!

שלום, אח יקר

השטן הנקרא "תאונות דרכים" קטף גם את פאחר שלנו, אח בכיר במיון, שנהרג בדרכו מבית החולים הביתה. החברים במחלקה מקדישים לו את השורות הבאות.

פאחר, כשתיל גדלת והתפתחת לאט-לאט, וכשהיית בשיא פריחתך נקטפת למקום אחר כדי להעניק שם את מה שהענקת לנו. במבט לאחור אנו רואים, פאחר עם השקט המופתי האופייני לך, הסבלנות, הדיוק בעשייה, הגעה לפרטים הקטנים, בארגון העבודה, בהקשבה, בכבוד לחבר, לזולת. כולם אהבו לעבוד איתך, ידענו שיש על מי לסמוך. אהבת את העבודה למרות הקושי, העומס ולעיתים התסכול.

ידעת את ההערכה וההוקרה של הצוות אליך והיית גאה להיות חלק מאיתנו. כעת נותרה לנו שורה ריקה בסידור העבודה. לצערנו העולם כמנהגו נוהג: "לא יכולה להיות קשת בענן ללא ענן וסערה" (ג.ה.וינסנט).

פאחר, היית בדרך אל האושר שנגדע בסערה טרם זמנה! היית בדרך לפסגה והלכת ללא דרך חזרה. מי יתן והרגשת האושר שחשט בתקופה האחרונה תלווה אותך לעולמים. כה גדול החלל ואין נחמה! שלום, אח יקר.

מכל צוות היחידה לרפואה דחופה לילדים

המתמחים: דור העתיד של מרכז שניידר

העומס, הלחץ, האתגר, העייפות, החוויה, החברות: שני מתמחים, ראש החטיבה ומזכירה שהיא "כותל דמעות" לוקחים אותנו אל מאחורי הקלעים של ההתמחות

פרופ' יעקב אמיר

מחלקות ומתכנסת כמה פעמים בשנה - בכל פעם שעומד להתפנות מקום. שלושה-ארבעה מתמחים בלבד זוכים להצטרף מדי שנה לצוות שניידר.

מה מאפיין את המתמחים? ד"ר

זביט וד"ר קדמון עונים כמעט ביחד: "מזוכיסטים"... רובם סביב גיל ה-30 והורים לילדים קטנים. ד"ר קדמון: "מניסיון אישי, קשה מאוד לעזוב את הילדים ולהיות פה. מצד שני, מאז שהפכתי לאם, האמפטיה שאני מגלה להורים גדולה יותר". בשורה התחתונה, כמעט כולם שורדים: השנה הראשונה היא הקשה מכולן, ומי שצולח אותה לרוב גם מסיים. ומה אחר כך? "היעד הוא לאישי כמה שיותר משרות של רופאים בכירים בבוגרים שלנו", אומר פרופ' אמיר, "בפועל המערכת מוגבלת ואנו רק יכולים לקוות שנקבל יותר תקנים בעתיד".

ד"ר גילי קדמון

ד"ר נעם זביט

ממשיך ומתאר פרופ' אמיר. ד"ר זביט מספר שיש פרגון הדדי "גם בינינו וגם מול הרופאים הבכירים". ד"ר קדמון: "אומרים שרופאי ילדים סימפטיים במיוחד, ובאמת יש פה מקבץ גדול של אנשים שכף לעבוד לצידם. ובעיקר, זו רפואה אופטימית. הפציינטים שלנו להיווכח כמה ילדים יכולים להשתפר גם ממצבים קשים".

אורנית סיגאיו

קוראים לזה "הסייט": בחינת שלב ב'; הבחינה שבעל פה לקראת סוף תקופת ההתמחות. לקראתה - וזו כבר מסורת בשניידר - מכנס מנהל בית החולים, פרופ' מימוני, את המתמחים בביתו למפגש הכנה, שעיקרו טיפים קטנים וחשובים: איך להתלבש, כיצד לדבר וכדומה. המחווה הזאת משקפת את החשיבות הרבה שהנהלה מייחסת למתמחים ולהצלחתם.

רק עוד שנה אחת נותרה לד"ר קדמון וד"ר זביט, מ"זקני המתמחים". ד"ר קדמון כבר יודעת שתמשיך בשניידר בטיפול נמרץ: "יש שבחורים בבית חולים אחר, פחות לחוץ, או במרפאות בקהילה, שם החיים נוחים יותר. מי שנשאר פה הולך לעבוד קשה, אבל יודע היטב מדוע". ומסכם פרופ' אמיר: "כמו בכל יחידה מובחרת, יש כאן תחושה של גאוות יחידה, שמפצה על כל הקשיים".

"במקצוע הרפואה בא לביטוי באופן העמוק ביותר נושא התלמודות השוליה, שהולך אחרי האומן, מביט בו ולומד ממנו", אומר פרופ' יעקב אמיר, מנהל מחלקת אשפוז ג' וראש חטיבת הילדים בשניידר, "משום ספר אי אפשר ללמוד כמו ממבט לעבודתו של הרופא הבכיר". פרופ' אמיר אחראי על כ-50 המתמחים בשניידר, שבחרו בהתמחות שהיא כנראה הקשה ביותר ברפואת ילדים בישראל. **ההתמחות בפדיאטריה** נמשכת ארבע וחצי עד חמש שנים וכוללת מחלקת ילדים, מיון, פגייה ומרפאות חוץ. בשניידר היא אינטנסיבית במיוחד ועתירת תורנויות. 6 ימים בשבוע, 7-8 תורנויות בחודש כולל סופי שבוע וחגים, ובסך הכל כ-75 שעות עבודה שבועיות ויותר - והכל, בעומס הרב המוטל על המיון ועל המחלקות. **ד"ר גילי קדמון וד"ר נעם זביט** הם ה"צ'ף רזיזנט" המייצגים את חבריהם מול המערכת. "בלעדיהם זה לא היה עובד", אומר פרופ' אמיר, "לבד מייצוג בעיות אישיות ועזרה בשיבוץ, תפקידם לדאוג לרמת הוראה גבוהה, על ידי ארגון הרצאות ומציאת פתרונות יצירתיים כיצד 'לחלוב' כמה שאפשר מהרופאים הבכירים". לדוגמה, מפגשי צהריים של קבוצות מתמחים קטנות עם הבכירים. ד"ר זביט, הוגה הרעיון: "זמן הוא בעיה של כולנו, וצהריים הרי בין כה וכה כולם אוכלים, אז בואו נצל את הזמן ללימוד".

החל משעות אחה"צ ועד לבוקר שלמחרת, המתמחים הם אלו ה"מחזיקים" בפועל את בית החולים, בפיקוחו ובסיועו של רופא בכיר כונו. כמו כן, במקביל לעבודה השוטפת, הם מסייעים לבית החולים לשחרר "צווארי בקבוק": אחד מתפקידי הצ'ף רזיזנט הוא לדעת היכן עובד כל מתמחה ואת מי אפשר להקצות לעזרה, כדי שהחטיבה תעבוד בכל עת כמו מכונה משומנת.

"כשאנו משווים עם חברים במקומות אחרים, אנו מבינים כמה גבוה העומס כאן", אומרת ד"ר קדמון, "אצלנו, כבית חולים שלישוני, לילה זה לא לעצום עין לדקה. לפעמים חולה מורכב אחד מעסיק אותך שעות". ד"ר זביט: "יש רגעים קשים, כשאתה רואה את הילד החמישים לאותו ערב, והגוף רק מבקש להניח את הראש, אבל מתגברים". כותל הדמעות של המתמחים היא אורנית סיגאיו, מזכירת חטיבת הילדים, האחראית לא רק לצד האדמיניסטרטיבי: "המתמחים יודעים שאני הכתובת לבקש עזרה ואזן קשבת אם ישנה בעיה או התלבטות כלשהי במהלך ההתמחות, וזאת בשל המעורבות שלי והאכפתיות שלי מכל מתמחה ומתמחה". **הצד השני של המטבע** הוא אתגר מקצועי רב. "אנו רואים מגוון ענק של מקרים", אומר ד"ר זביט, "לכן גם שניידר נחשב מקום מאוד טוב להתמחות בו". ד"ר קדמון: "בכל בית חולים תלמד לטפל בריאות או באוזניים, אבל לטפל בילדים מושטלים, למשל, תלמד רק בשניידר. יש פה שילוב בין רופאים מומחים, מיגוון דיסציפלינות ומורכבות של חולים שנותנים ערך לימודי עצום".

מתמחים מתקבלים לשניידר דרך ועדת קבלה המורכבת ממנהלי

שותפות בסיעוד: בין בית החולים והקהילה

נורית זוסמן סוקרת את השותפות המקצועית הנרקמת בין אחיות בית החולים לאחיות בריאות הציבור

מרחיבים אותו לעוד מחלקה או מרפאת מומחים בבית החולים. אחת לשנה, אנו מציגים את ההתקדמות ההדרגתית בפרויקט בכינוס משותף. הכינוס האחרון, שנקרא "הגלוי והנסתר", עסק במומים נראים ובלתי-נראים אצל ילדים. במהלכו ניתנו הרצאות והוצגו דרכי עבודה אשר הדגימו את השותפות

ההולכת ומתגבשת בין בית החולים לקהילה בטיפול בילדים עם חץ ושפה ססועה וילדים עם מומי לב. בשנה האחרונה נכללו בפרויקט שותפות זה המרפאות הראשוניות במחוז דן-פתח-תקווה של שירותי בריאות כללית. הוספת המרפאות הראשוניות מהווה אבן דרך מרכזית בתהליך ומצביעה על החשיבות שאנו, צוות בית החולים, מייחסים למקומן של

אחיות בריאות הציבור בטיפול. נכון שהתהליך אינו פשוט. הוא דורש מכל אחת ואחת מאיתנו הכרה בתחומי המומחיות השונים של עמיתותינו, הבנת חשיבות המקום של כל אחת ואחת מאיתנו, והערכה הדדית לעבודה של כולנו. לסיכום, באומרנו "שותפות מקצועית" אנו מתכוונים לתהליכים הכרוכים בשינוי התפיסה המקצועית. זהו אתגר מקצועי מיוחד, המשלב בתוכו כר נרחב ללמידה ומחייב, בראש ובראשונה, מודעות לחשיבות הרעיון ולהשלכות החיוביות שלו על הטיפול בילד ובמשפחתו. מדובר בכוננות לשינוי וברצון לשתף בין טיפות החלב, מחלקות ומרפאות בית החולים, המרפאות הראשוניות וכל מסגרת טיפולית אחרת. כולי תקווה כי שינוי כזה אכן יתרחש, וכולנו יחד נתגייס למטרת שיפור הטיפול בילדים ובמשפחותיהם.

כשאנו מדברים על "שותפות מקצועית" בסיעוד, למה בעצם הכוונה? כפי שאני רואה את הדברים, המושג שותפות מתייחס להצטרפות של אחיות מכל השדות הקליניים ומכל המגזרים, לעבודה לקראת מטרה משותפת: טיפול במטופל ובמשפחתו, תוך מתן מקום לביטוי אישי של כל אחות בתחום מומחיותה ומימוש יכולתה לתרום לשותפות זו מהידע

שברשותה ומניסיונה המקצועי. בדיוק בנקודה הזאת עולה חשיבותה של השותפות הבין-מקצועית: אנו, כאחיות בית חולים, התמחינו בטיפול בילדים חולים במצבים שונים ומורכבים. קידום התפתחות הילד הינו תחום התמחותן של אחיות טיפת חלב. שילובן במערך הטיפולי, אם בהדרכת האחיות במחלקות בית החולים ואם

בהדרכה ישירה של ההורים בעת האשפוז ולאחריו, הוא חשוב לעין ערוך. לשם כך יש צורך בבניית שותפות אמיתית וברקימה של קשר רציף ויציב, המתקיים על בסיס קבוע, בין בית החולים לקהילה.

קשר כזה לא נבנה ביום אחד, וגם לא על סמך יוזמה אישית בודדת. יש צורך במניע הדדי, חזק ומשותף, שיתקיים למרות הקשיים שבהם נמצאת כיום מערכת הבריאות (ואולי דווקא בשל קשיים אלו) - כאשר טובתם של הילדים בראש מעיינינו. מתוך ראיית החשיבות הרבה בבניית קשר כזה, ובתוקף תפקידי כאחות אחראית במחלקת ילדים במרכז שניידר, יזמתי לפני מספר שנים הליך ראשוני של בניית דפוסי עבודה עם מחוז מרכז ומחוז תל-אביב של משרד הבריאות. ההליך נבנה בשלבים ומדי שנה אנו

האתגר: התמודדות עם ניסיון אובדני

מבין המצוקות הפסיכולוגיות שמאפיינות את זמננו, הולכת ומחמירה בעיית האובדנות בקרב ילדים ובני נוער. מדי שנה מתאשפזים במרכז שניידר בין 50 ל-60 בני נוער וילדים לאחר ביצוע ניסיון אובדני. כיצד נערך הסיעוד להתמודד עם תחום רגיש זה? בהנחיית דרורה כהן, אחות אחראית של היחידה להתערבות במצבי משבר, ובשיתוף תמי טהר ומוחמד זמירו מצוות הסיעוד במחלקה, החלה לפעול סדנה מיוחדת לאחיות בנושא זה. המטרה: לעצב גישה ומיומנות מקצועית לטיפול בנער ובנערה לאחר ניסיון אובדני. הלמידה בסדנה התקיימה לאורך השנה כולה בקבוצה קטנה של עשר אחיות, ולוותה בסימולציות של מצבים לשם הפנמה ועיבוד של החומר הנלמד. במסגרת הסדנה הופקה חוברת מידע בנושא, נכתבו קווים מנחים ברורים ואחידים לטיפול סיעודי וגם עצות מעשיות העונות על שאלות בוערות כמו "מה לעשות?" או "מה להגיד?". מהתהליכים שהתקיימו בסדנה למדנו כי על מנת לשכלל מיומנויות שיחה, הקשבה ועזרה בתחום רגיש זה, דרושה עבודת עומק ממושכת - עבודה שבמהלכה האחיות לומדת על המטופלים, כמו גם על עצמה.

ביקור האחות הראשית

האחות הראשית של הכללית, ציפי שדה (בתמונה), ביקרה ב-31 במארס במרכז שניידר ביחד עם צוותה. הביקור יחד לנושא "בית חולים כארגון לומד" וכלל סיור במחלקות והרצאות בנושא הלמידה של צוות הסיעוד במהלך העבודה. בדברי הסיכום של ציפי שדה ניכר היה כי התרשמה ממגוון הנושאים ומההשקעה הרבה של הצוותים בשניידר. הנושא שהוצג על-ידי נורית זוסמן ופרופ' אשכנזי מילדים א', "ביקור רפואי משותף", אומץ על ידי האחיות הראשית כרעיון לקידום בכלל בתי החולים של הכללית.

פאריס: המרתון הראשון של רינה

"...והנה נקודת הסיום. הקהל מריע וההתרגשות גדולה. שמפניה נפתחת. האדרנלין בשמים. אני לא מאמינה שעשיתי זאת. סיימתי את המרתון של פאריס."

לא רק נבחרת באולינג יש לנו במרכז שניידר: מעכשיו אנו יכולים להתגאות גם במרתוניסטית. נכון, היא לא מייצגת עדיין את בית החולים בתחרויות, אבל צעד ראשון בהחלט היא עשתה כבר, צעד שהסתיים רק כעבור 42,195 ק"מ. הכירו את רינה בסלו, אחות במחלקה האונקולוגית, שהשתתפה בחודש אפריל האחרון במרתון פאריס ורשמה את ריצת המרתון הראשונה בחייה. היא מספרת: "כבר שנה שלמה שאני חולמת לרוץ מרתון כמו שאר חבריי בקבוצת 'רצי רמת השרון'. שנה שלמה של ריצות קצרות וארוכות, בשרב ובגשם, תחרויות לא קלות וכל זה למטרה אחת: מרתון פאריס. לריצה קדמו שלושה חודשי אימונים אינטנסיביים - חמישה-שישה ימים בשבוע של ריצות ארוכות, תוך כדי עלייה משמעותית בקילומטראז', עד 90 ק"מ בשבוע". ואם אתם מרימים גבה, מי המזוכיסט שיעשה זאת לעצמו, רינה ממהרת להסביר: "נכון שזה לא תמיד קל. לעיתים השרירים תפוסים וכואבים, הגוף עייף לאחר משמרת במחלקה וגם מזג האוויר לא תמיד ידידותי במיוחד, אבל האהבה לריצה גורמת לי להתעלם מכל אלה ולהמשיך

למען המטרה שלפני". רץ למרחקים ארוכים צריך הרבה יותר מאימונים נטו. ריצה, מסתבר, היא סגנון חיים שלם - הקפדה על תזונה נכונה, למשל. לא פחות חשובה התמיכה מהסביבה: המשפחה, החברים וקבוצת הריצה. איך מגיבים לכך החברים בשניידר? רינה: "אני מקבלת הרבה תגובות כמו 'זה ממש לא בריא!', 'אין לך כאבי גב?' או 'על מה חושבים כל כך הרבה זמן בריצה?', אבל העובדה היא שכיום אלפי אנשים בארץ רצים מרתון כספורט עממי, שרק הולך וצומח מדי שנה. לגבי, אני מקווה שזו רק ההתחלה."

משפחת ילדים ב' לא איבדה את הצפון

מחלקת ילדים ב' יצאה באחד מימי השישי של חודש מארס לטיול משפחות לצפון. צוות המחלקה, בני הזוג והילדים, ביקרו במוזיאון המרציפן והשוקולד בכפר תבור, המשיכו ליער בית קשת ולכפר הנופש האון בו ציפו לילדים ולהורים סדנת תיפוף ומקצבים וערב קריוקי לסיום היום. למחרת נהנו כולם מטיול ברמת הגולן.

איפה הלב של צוות מכון הלב?

איפה הלב של צוות מכון הלב - מסתבר, שבבית"ר ירושלים. האהדה לקבוצת המנורה, בשילוב מודעות פורמית גבוהה ביותר, הניבו את העדות שלפניכם שצולמה במהלך פורים האחרון. כל הכבוד לצוות המכון בראשותו של פרופ' בלידן, "קפטן הקבוצה!"

חוג המשוטטים יצא לדרך

חוג המשוטטים יצא לדרך - תרתי משמע. ביום חורפי וגשום של חודש ינואר נערך הטיול הראשון לדרום, שקיבל את פני החברה בחמימות מפתיעה ושטופת שמש. אנשי החוג, בהדרכתו הנפלאה של רפי הקב"ט, סיירו בממשית, העיר הנבטית, וסיימו בתצפית מדהימה על המכתש הקטן. לקינוח, נפרסו המפות לסעודה משותפת. משוטטיו מדווחים על אווירה מקסימה, הרמוניה מושלמת ונוף משגע (בתמונה). גם הטיול השני של החוג, שנערך במהלך פברואר, היה מוצלח לא פחות ובו סיירו המשוטטים בנחל קטלב ובסוף. חודש לאחר מכן הצפין חוג המשוטטים לנחל שרך-בצת הסמוך לגבול הצפון. להתראות בטיולים הבאים.

ידי זהב ולב זהב

מציאות היום-יום במרכז שניידר מהווה הזדמנות נפלאה לפגוש אנשים יוצאי דופן. קחו לדוגמה את יצחק הר התל-אביבי, אדם מיוחד במינו, בעל לב חם ואוהב וידי זהב, המגיע אחת לכמה חודשים לבית החולים כשידיו עמוסות שקיות

ענק ובהן בובות בד למיניהן, צבעוניות וססגוניות להפליא. יצחק מביא לילדי שניידר ליצינים, תרנגולים, דובונים, כריות מקושטות תחרה ועוד ועוד, כולם פרי יצירתו. הוא עובר בין כל המחלקות, ניגש לכל ילד, מעניק לו את אחת מהבובות שתפר במו ידיו, משוחח עם ההורים, ולא עוזב לפני שהעלה חיוך רחב על פני הילד. כולנו מברכים ובהמשך פעילות עניפה.

פרס מנכ"ל הכללית – למתנדבים באונקולוגית

ועדת השיפוט הארצית לבחירת מתנדבים מצטיינים בכללית, בראשות הסמנכ"ל חזי כאלו, החליטה להעניק את "מגן המנכ"ל למתנדב מצטיין בכללית 2006" לקבוצת המתנדבים במרכז להמטולוגיה ואונקולוגיית ילדים במרכז שניידר. במקביל, ימלצו המתנדבים על ידי הכללית גם כמועמדים לקבלת "מגן שר הבריאות" ו"אות הנשיא למתנדב". טקס ההוקרה למתנדבים המצטיינים יתקיים במהלך חודש מאי. שלושה חודשים קודם לכן נערך מפגש של מתנדבי המערך האונקולוגי עם ד"ר יניב, מנהל המערך ההמטו-אונקולוגי, עם אילנה בוכוול, האחות הראשית, ועם ענת קליין, העובדת הסוציאלית. במפגש, שבו התבשרו המתנדבים על זכייתם בפרס המתנדב, אמר ד"ר יניב: "חשוב להעלות על נס את פעילותם של המתנדבים שלנו, העוסקים במגוון רחב של פעילויות ואינם זוכים בדרך כלל לזיקורי התקשורת או לתודה מהמערכת: תמיכה בילדים, עזרה ארגונית, סיוע לצוות הסיעודי, הרפואי והאדמיניסטרטיבי - כל מה שנבקש, ותמיד בנועם פנים ובמסירות אין קץ. אני פוגש אותם באופן קבוע בכל שעות היממה, בערב מפעילים את חדר המשחקים, מסייעים במענה לטלפונים, והלב מתרחב. ראוי שנאמר לאנשים טובים אלה המתמידים בעשייתם ההתנדבותית כבר שנים - תודה גדולה בשמנו, ובשם הילדים המטופלים ומשפחותיהם".

"צייר לי ילדות" למען מרכז שניידר

46 יצירות אמנות של ילדים, מרהיבות ויוצאות דופן, הוצגו בגלריית הוראס ריכטר ביפו בתערוכת "צייר לי ילדות" כאשר כל ההכנסות הוקדשו למחלקה ההמטו-אונקולוגית במרכז שניידר. העבודות נאספו במהלך 14 שנה על ידי חנה לצטר, מרכזת האמנות בבית הספר היסודי "מכלל" ברמת גן. התערוכה הופקה ביוזמה משותפת של הנהלת בית הספר יחד עם אילנה גור, גלריית הוראס ריכטר, עיריית רמת גן והאגודה למלחמה בסרטן.

תודה!

למנזר לטרון על תרומתם

ותמיכתם בילדי מרכז שניידר מזה מספר שנים. האב פול סאומה, ראש המנזר, שולח איחולי החלמה לכל הילדים וברכות לצוות הרפואי • **לכל האורחים** אשר השתתפו בערב ההתרמה במוזיאון תל-אביב למען רכישת מכשיר ה-light cycler למעבדה האונקולוגית, ולכל אלה שתרמו למטרה זו: בזכותכם נרכש המכשיר והותקן במעבדה • **לכל האורחים** אשר השתתפו בערב ההתרמה במשכן לאמנויות הבמה בהרצליה למען היחידה הנפרולוגית ולכל אלה שתרמו לטובת היחידה: בזכותכם נרכשו כבר שני מכשירי critline לניטור נפח הדם של המטופל בדיאליזה, ובשלב הזמנה מתקדמים נמצא כבר גם מכשיר ה-reverse osmosis, המשמש לטיהור המים בתהליך הדיאליזה בזמן שהות הילד ביחידה לטיפול נמרץ • **לגפני ואריק שליין** על תרומה כספית נדיבה למען המחלקה

ההמטו-אונקולוגית, פרי מכירת 1,000 עותקים מספר השירים שכתבה גפני • **לציירת כנרת סמית** שתרמה שניים מצוירה למרכז שניידר • **לרותי ואופיר זוהר** ומתעמלי חבורת "סנונית" ממודיעין, אשר הקדישו ערב התעמלות אמנותית נפלא וססגוני למען ילדי המחלקה ההמטו-אונקולוגית (בתמונה למטה).

שרית התקבלה עם כל האהבה

עמותת "ילדים שלנו" יזמה ביקור של הזמרת שרית חדד במחלקה האונקולוגית במרכז שניידר. שרית התקבלה על ידי הילדים, ההורים והצוות בהתלהבות רבה, שוחחה עם כל ילד וילד, חילקה בובות ויומנים, והעניקה המון חיבוקים ונשיקות.

תנו לילדים שלנו לנשום אוויר נקי!

שיתוף פעולה ראשון מסוגו נרקם בין עמותת "ילדים שלנו" לבין עמותת "אדם טבע ודין", אגודה ישראלית להגנת הסביבה. שתי העמותות איחדו כוחות למען בריאות הילדים בישראל, ותחת הכותרת "ילדים נושמים בריא" ערכו ב-20 במארס אירוע התרמה מיוחד, שמטרתו שמירה על אוויר נקי להבטחת בריאות ילדינו. באירוע המוצלח, שנערך בהיכל אומנויות הבמה בהרצליה בהנחיית נתי רביץ, השתתפו בהתנדבות האמנים יוסי אזולאי, גלי עטרי, לני רביץ ושרית חדד. האורחים נהנו מההופעות של האמנים והתרגשו במיוחד כאשר שרית חדד הזמינה לבמה ילדים המטופלים במרכז שניידר לשיר ביחד איתה את השיר המרגש "לו יהי". האירוע התקיים בחסות בנק הפועלים, איילון חברה לביטוח, סודה קלאב, אגד ומכללת רידמן. תודה לכולם!

יום המתנדב של "ילדים שלנו": הוקרה ל-450 מתנדבי שניידר

זה קורה אחת לשנה - ובכל שנה: עמותת "ילדים שלנו" מוקירה באירוע מיוחד את פעילותם המבורכת של 450 המתנדבים הפעילים בין כותלי מרכז שניידר לרפואת ילדים. זהו יום אחד, שכל-כולו תודה והערכה לאלו הפועלים מדי יום, שעה-שעה, למען הילדים שלנו - של כולנו. גם השנה הגיעו לטקס אורחים מכובדים רבים, שבאו לחלוק כבוד למתנדבים: במיוחד מניו יורק הגיעו מינדי שניידר-לסר, נשיאת עמותת "ילדים שלנו", ולין שניידר, נשיאת הכבוד של העמותה. עוד כיבדו את האירוע בנוכחותם מנכ"ל שירותי בריאות כללית, זאב וורמברנד, יו"ר ארגוני המתנדבים בפתח-תקוה, דליה אוחיון, וכמובן ההנהלות של עמותת "ילדים שלנו" ושל מרכז שניידר לרפואת ילדים. האירוע היה מרגש מאוד, והמתנדבים זכו לשבחים רבים מפי כל הדוברים. את המפגש חתמו הקומיקאי נאור ציון, שהצחיק את כל האורחים, ולהקת "הנינים של טוני" מתיכון חדש, שרקדו וזימרו מעל הבמה. בשם העמותה ובשם מרכז שניידר אנו מודים לכולכם, מתנדבים יקרים, על שאתם כאן עבור הילדים שלנו. **זו ברכה למרכז הרפואי שבצל קורתו פועלים מתנדבים כל כך נפלאים ומסורים!**

למה התחפש הסטארלייט?

כמדי שנה, גם בחג הפורים האחרון הפך מרכז הסטארלייט למקום שכולו חגיגה של תחפושות, ריקודים, ביקורים משמחים והרבה משלוחי מנות לפורים. בין השאר, ביקרו ושימחו את ילדי שניידר חיילי מג"ב ועובדי חברת יורוקום (בתמונות).

ההחלטה ילדים בצל טראומה

לילד בן ה-7 שסבל ממוחלשות קוגניטיבית • אילון בן ה-10 סובל מנזק
בפצת מלריה שסחבנה זקנו אמו על הודעתה ניהול • סמוי חיסום לא חסר לחסונה • דן סמיר
טיפוח נשיים ייעושים במרכז מדעי שניידר, טכניקות חשיפה חזקתה לזיכרון המוחלט,
פזמונים לזכור את הנשיים קבועה ולחזור לדמותה • איראלה אילון

אילון וסמיר:
אמנם סובלים מלימודים
שונים, לילד וסמיר
ישנה דמיון גדול מאוד
במחשבותיהם ובהרגשותיהם
השונות. אילון וסמיר
היו יחד לפני שנולדו, אך
כיום הם יחד שוב, כשהאמא
דנה סמיר, שניידרמדיה
הצילה את חייהם, מחזרה
למחשבותיהם ובהרגשותיהם
השונות. אילון וסמיר
היו יחד לפני שנולדו, אך
כיום הם יחד שוב, כשהאמא
דנה סמיר, שניידרמדיה
הצילה את חייהם, מחזרה
למחשבותיהם ובהרגשותיהם
השונות.

ידיעות אחרונות

סימני החידק: חום גבוה, כתמים על העור, אדישות

סמני חידק לבית הילדים האם אפשר
לסות מהזה פרופ' שי אשכנזי, מנהל
מחלקת ילדים במרכז "שניידר",
צונה על כל השאלות

מחשבותיהם ובהרגשותיהם
השונות. אילון וסמיר
היו יחד לפני שנולדו, אך
כיום הם יחד שוב, כשהאמא
דנה סמיר, שניידרמדיה
הצילה את חייהם, מחזרה
למחשבותיהם ובהרגשותיהם
השונות.

ידיעות אחרונות

קיבוץ גלויות

החלטה היסטורית לקיים את
ה"קיבוץ" ירושה הישנה
במחשבותיהם ובהרגשותיהם
השונות. אילון וסמיר
היו יחד לפני שנולדו, אך
כיום הם יחד שוב, כשהאמא
דנה סמיר, שניידרמדיה
הצילה את חייהם, מחזרה
למחשבותיהם ובהרגשותיהם
השונות.

מעריב

חיישן ימנע דקירות בעירו

מטעם כל מי שחורטאטוטה נהנה בחייח הוא קנימה באשר
מנפיק לחיישן לו צנתר לחיידר לצורך ערויים, סמן תירופות
או חיישן הרחם - ודוקרים אותו פטמים אחרות נגי שמור
בזאת את המעורב הנבין.

אכל לא עוד. חיישן שפותח בישראל וזה את החיידר ברצף
שחריש אליו המטל של הרפא - ויסמיק צמפן.
פמקים רמת אבי וירח היכן אמרי לחיות חורירי, אבל אני
לא מאתר אותו ברויח, מאר רר יעב כן, מנהל מחלקת
הרחם במרכז "שניידר" לרשתות ילדים במחלקות, את
המבן ללא חיישן. והחיישנים עם המטל אחרי החיידר נרמס

רובקת מויליך

ידיעות אחרונות

שיבולת בריאות

סיה ברכ, מנהל בריאות וחי שמה חשק כשלה בסמן בחודשים מיושלים קיים חום גבוה • מצלמה אודיו חשודות החיסום
ליחורח וחלחל את הקניח שיבולת ששל כמדד סוסיסטר רחי; אכנס חשוד את ריופא • תמר רוד דונגן, סליה חקיקה עלום

החיסום נעשה על ידי
הרופא ד"ר ירון
הרופא ד"ר ירון
החיסום נעשה על ידי
הרופא ד"ר ירון

מה בפתח

בעיה לוהטת

ארינה ילדים שסבלו ממוחלשות קוגניטיבית • נאחז המטרים נבטת ילדה בת 4 מסת
קוקה סמיר ורחמי • מנחם ולחורחה נבטת: דוח המוח נגדמות סמיר ומקוסמוס החמלים

החיסום נעשה על ידי
הרופא ד"ר ירון
החיסום נעשה על ידי
הרופא ד"ר ירון

מה בפתח